

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ
ΧΑΡΛ. Γ. ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ
ΔΗΜ. Η. ΨΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΕΝ Τῆ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:
Ο ΗΛΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Β. Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ δ.φ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Σ'τὸν Αἰολικὸν Ἀστέρα (ποίησις) *Στυλ. Σπεράντσα*
- Τὸ Πρόγραμμα μᾶς
- Ἡ Κωμῶδία παρ' Ἑλλήσι *Βασ. Βασιλειάδου*
- Ἡ Ἑορτὴ τοῦ Σταυροῦ
- Προσφώνησις πρὸς τοὺς τελειοφοίτους *Ἰωανν. Ὀλυμπίου* (Γυμνασιάρχου)
- Ἡ Μαύρη Καρδιά (Διήγημα) *Βάσου Ἀλιστράτου*
- Κυδωνιατικὴ Ζωὴ
- Ἀλληγορία (Ποίημα) *Μαρίνου Κουτούβαλη*
- Σχολικοὶ Ἀγῶνες
- Ὁ Συμβολισμὸς τῆς Ροαῖς *Ἄνδρ. Γερωλύμου*
- Σκόρπια λόγια

ΕΙΚΟΝΕΣ

- Ἀριστοφάνης
- Γυμνάσιον Κυδωνιῶν
- Ἡ Δυστυχιμένη
- Ἀνατολικὴ ἀποψὶς Κυδωνιῶν
- Μαθητικοὶ Ἀγῶνες (Εἰκόνες 2)

Τύποις ὁ "Ἡλιος", Μεγάλῃ Ἀγορᾷ (Βεξεστένι) Κυδωνία

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

...~::~~...
¹Εν Κυδωνίαις Μετζ. 2 1)2
²Εν τοῖς χωρίοις > 3
³Εν τῷ Κράτει < 3
⁴Εν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. χρ. 15

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

...~::~~...
Κατ' ἀποκοπήν
~::~~

ΧΑΡΤΑΠΟΘΗΚΗ & ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Δ. ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΑ

Ὁδὸς Παλαιὰ Φαράδικα Ν^ο 8 — Δίοδος Σιναΐτικο Ν^ο
6 καὶ 7 δίοδος Κλειδαρᾶ Ν^ο 6 δίοδος Εὐαγγελικῆς σχο-
λῆς Ν^ο 26.

ΣΜΥΡΝΗ

ΟΛΗ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΧΑΡΤΙΚΗΣ ΔΙ' ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ & ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΧΡΕΙΩΔΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ & ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΟΙΚΗΛΙΑΝ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "Ο ΗΛΙΟΣ"

ΧΑΡΑΛΑΜ. ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ & ΔΗΜΗΤ. ΨΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΟΡΑ (ΒΕΖΕΣΤΕΝΙ)

ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ

Ἐπιστολοκεφαλίδων, Φακέλλων, Λογαριασμῶν, Συ-
ναλλαγμάτων, Διπλοτύπων, Ἐπισκεπτηρίων, Προσκλη-
τηρίων, καὶ Ἀγγελτηρίων Γάμων Ἀρραβῶνων Βαπτί-
σεων Κηδειῶν καὶ Μνημοσύνων, Βιβλίων, Ἡμερολογί-
ων, Περιοδικῶν, Ἐφημερίδων, κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Αἰολικός Ἀστὴρ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ
ΧΑΡΜ. Γ. ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ
ΔΗΜ. Η. ΨΩΜΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΕΝ Τῶ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕῖῳ
Ο ΗΛΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Β. Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ δ.φ.

ΣΤΟΝ " ΑΙΟΛΙΚΟΝ ΑΣΤΕΡΑ ,,

Τῆ διαστρεμμένη προσταγή κακὸς σαυράτης βγάξει·
τῆ νύκτα φῶς στὴ χώρα του νὰ μὴν ἀνάψουν ποιά
κι' οὔτε λυχνάρι νὰ φωτᾷ στὴν τρομερῆ κακοτοπιά,
γιὰ νὰ βοσκάῃ ὁ θάνατος κι' ὁ τόπος νὰ δημάξῃ.

* *

"ὦ! μοῖρα! Φόβου σύγκροτο παγώνει τὸ διαβάτη·
κι' ἂν τὰ στοιχεῖα τὸν κυνηγοῦν στὸ σκοτός τὸ βαθύ,
τάχ' ἀπ' ἐκείνους τρὺς γκρομμυνοὺς θὲ νὰ μπορέσῃ νὰ σωθῇ
στὴ λάμψη τ' ἀστροπελεκίου μὲ τὸ γοργό του τὸ ἄτι;

* *

Μὰ ὁ οὐρανὸς κουράστηκε θαρροεῖς κι' αὐτὸς ν' ἀστράφτῃ·
κι' ἂν ἔχῃ κάψῃ ὀλάκερα τὰ δένδρα κατακεῖ,
σκάζει ἕνα ΑΣΤΕΡῖ νὰ φωτᾷ ξάφνου μιὰ νύχτα μυστικῆ
τὸ στεριανὸ στὴ λαγκαδιά και στὸ γιालὸ τὸ ναύτη.

* *

Σμύρνη

Στυλιανὸς Γ. Σπεράντσας

Σημ. "Αἰολικοῦ Ἀστέρος,,

"Ὁ δαφνοστεφῆς τῆς Ἰωνίας ἐμπνευσμένος ποιητῆς κ. Σ. Σπεράντσας
εὐχρηστήθῃ δωρὸς ἀποστείλῃ ἡμῖν διὰ τὸν "Αἰολικὸν Ἀστὴρα,, τὸ ἀνω ἐ-
ξόχου συμβολισμοῦ λαμπρὸν ποιημάτιον. Μετὰ τῶν συγχαρητηρίων μας
διαβιβάζομεν τὰς εὐχαριστίας μας τῷ διαπρεπεῖ λογίῳ και ἐδελτίῳ ἐπιστή-
μονι διὰ τὴν εὐγενῆ συμβολὴν του, ἣν και ἐν εὐρύτερῳ κλίμακι οἱ ἡμέτεροι
ἀναγνώσται θέλουσιν ἐκτιμῆσαι.

ΣΤΟΝ “ΑΙΟΛΙΚΟΝ ΑΣΤΕΡΑ”

Δάμπουν πολλά σ' τὸν Οὐρανὸ γλυκύφωτα ἀστέρινα
 Τὸ ἴνα μὲ τ' ἄλλο φεγγοβολοῦν ὅσῳ ἀδερφάκια ταίρια,
 Κ' ἔνα μικρὸ πολὺ μικρὸ ἐπόθησε νὰ ὄψη
 Μιὰ φωτεινὴ ἀκτῖνά του, ἀλλ' ὄχι ἀπ' τὰ ὕψη,
 Ἐζήτησε μικρὴ γωνιά, τρισέβδοξη, παρθένα,
 Ποῦ ἄλλο ἀδελφάκι του δὲν ἦρε οὔτε ἔνα.
 Ἐδῶ σιμά μας στάθηκε σ' τὴν γῆν τὴν Αἰολίδα
 Καὶ “ΑΣΤΡΟ ΤΟ ΑἸΟΛΙΚΟ,, μὲ μιὰ ματιά μου εἶδα.

Κυδωνίαι

Ἰων

ΣΤΟΝ ΑΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΙΟΛΙΔΟΣ

Ἀκτῖνες νέαις ποτὸ λαμπρὸς φωτίζουνε τὴν πλάσι
 καὶ κελαῖδεῖ ποτὸ γλυκερὰ τὸ ἄδολο πουλί
 μία πνοὴ ἀγνώριστη τὰ δένδρα μας ταράσσει
 καὶ ἡ ἑλγὰ ἢ θεϊκὴ ἀρχίζει νὰ ἴμλη

Ἡ φύσις ὅλη καρτερεῖ ὅσῳ κἄτι νὰ προσμένῃ
 ντυμένη τὴν καλλίτερον ἑορτικὴ στολὴ
 κ' ἡ κουκουβάγια ποῦ πολὺ ἐκάθητο θλιμμένη
 κ' ἐκείνη τώρα τραγουδᾷ μαζί μὲ τὸ πουλί.

“Ολα μαζί προσβλέπουνε σὲ κάποιον περιστέρι
 ποῦ φέρνει ἀπ' τὰ σύννεφα εἶδησι χαρωπὴ
 βλέπω κι' ἐγὼ καλλίτερον καὶ βλέπω ἐν' ΑΣΤΕΡΙ
 νὰ λάμπη στ' ἄλλ' ἀνάμεσα στὴ γῆ τὴ σκυθρωπὴ.

Κυδωνίαι

Φαέθων

➤ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΣ ➤

Ἀναλαμβάνοντας τὸ βαρὺ ἔργον τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Αἰολικοῦ Ἀστέρος», πρωτίτως ἐβασίσθημεν ἐπὶ τῆς φιλομουσίας τῶν καθ' ἡμᾶς λογίων, χαίρομεν δὲ μὴ διαφρασθέντες τῶν ἐλπίδων μας· αἱ πρὸς ἐκδοσὶν ἐνθαρρύνσεις ἐντεῦθεν τε καὶ ἀλλαχόθεν τὴν ἐλαχίστην ἡμῶν ἀμφιβολίαν διαλύσαντες κατέπεισαν ἡμᾶς ὅτι ἡ ἐκδοσις Περιοδικοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει θεωρεῖται γενικῶς ὡς ἐπέγουσα πνευματικὴ ἀνάγκη, οἷα ἡ τοῦ ἄρτου πρὸς τὴν τοῦ σώματος διατροφὴν.

Ὁ «Αἰολικός Ἀστήρ», διὰ τῆς ποιότητος καὶ τεραπνῆς σὺν τῷ ὠφελίμῳ ὕλης του θέλει καταστῆ ἀπαραίτητον διὰ τὰς οἰκογενεῖας Περιοδικόν, βελτιούμενον καὶ προαγόμενον ὁσημέραι· θέλομεν δὲ προσπαθεῖ ὅπως τὰ ἐν αὐτῷ ἐγκυκλοπαιδικῆς χροιάς δημοσιεύματα ἱκανοποιῶσι τὰς ὑψηλότερας πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν πλησίον, οἷτινες καὶ ἀναγινώσκουσι καὶ δύνανται νὰ διδαχθῶσιν, οὐχὶ δὲ ὠρισμένης ἐπιστημονικοῦ κύκλου τάξεως ἀναγνωστῶν, οἷτινες ἀναμφιβόλως ἀποτελοῦσιν ἐλαχίστην μειονότητα.

Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον οὐδαμῶς θέλει παρακωλύει ὅπως ὁ «Αἰολικός Ἀστήρ» θεωρῆται ὑπὸ πάντων τῶν θεραπευόντων ἐπαγγελματικῶς τὰ Γράμματα περιζήτητον ἀνάγνωσμα· ἡ πρόφρων καὶ λίαν εὐγενὴς πολύτιμος δὲ τακτικὴ συνεργασία τοῦ διακεκριμένου Γυμνασίου μας κ. Ι. Ὀλυμπίου, τῶν κ. κ. Καθηγητῶν καὶ αἱ ἄλλοθεν συμβολαὶ διαπρεπῶν ἐν Γράμμασι μυστῶν δηλωσάντων συνεργασίαν ὡς καὶ διαφόρων λογίων, ἀναμφηρίστως θὰ καταστή-

σωσι διὰ τῆς ποιότητος τῆς ὕλης τὸν «Αἰολικὸν Ἀστέρα», σὺν τῷ χρόνῳ ὄντως ΑΣΤΕΡΑ φαεινὸν διαχέοντα τὸ μελιχρὸν αὐτοῦ πνευματικὸν φῶς πρὸς πάντα ἐν γενεῇ εὐδοκοῦντα νὰ ἐνατενίσῃ αὐτὸν φιλόμουσον, εὐμοιροῦντα καὶ παιδεύσεως ἔτι στοιχειώδους ἀλλὰ καὶ ἐφέσεως πρὸς μάθησιν.

Ἡ γλώσσα τοῦ «Αἰολικοῦ Ἀστέρος», τὴν χρυσοῦν μεσότητα θεωροῦσα θέλει ἀποφεύγει τὰς διαλεκτικὰς ὑπερβασίας καὶ ἐκτροχιάσεις αἰτινες ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀνήγαγον ὅλως ἀτόπως εἰς περιωπὴν τὸ ζήτημα. Λέον τέλος νὰ κατανοηθῇ ὅτι ἡ γλώσσα δὲν τυγχάνει ἐλαστικὸν παίγνιον, ὅπερ κατὰ βούλησιν δύναται νὰ προσλάβῃ διάφορα σχήματα ὑπὸ τεχνίτου — ἔσον καὶ ἂν ἔξοχος οὗτος τυγχάνῃ — ἀλλὰ γιγαντιαία σφαῖρα ἦν μόνον μυριάδες χειρῶν λαϊκῶν δύναται νὰ μετακινήσῃ καὶ προσδώσῃ ὠδῆσιν καὶ ζωὴν ἐφ' ᾧ αἱ στήλαι τοῦ «Αἰολικοῦ Ἀστέρος», δὲν θέλουσιν ἀποκλείει τὴν γνησίαν ἀμιγῆ γλῶσσαν οὐχὶ νοσηρὸν τι νεόπλασμα, ἀλλὰ τὸ ὑγιὲς πλάσμα τοῦ λαοῦ μας, τὴν δημοτικὴν δῆλον ὅτι, ἐν τῇ Διηγηματογραφίᾳ καὶ τῇ Δυρικῇ Ποίησει.

Περαινοῦντες τὸ ἐν γενικοτάταις γραμμαῖς Πρόγραμμα ἡμῶν, καθήκον ἐπιβαλλόμενον θεωροῦμεν ὅπως ἐκφράσωμεν τὰς θερμοῦς ἡμῶν εὐχαριστίας πρὸς τὸν Συμρναϊκὸν καὶ Μυτιληναϊκὸν τύπον, ὅστις δημοφάνως ἐχαιρέτισεν ὡς εὐδοίωνον σημείον τὸ ἔργον ἡμῶν εὐαρεστηθεὶς ὅπως προσθέσῃ λιανεὺμενεῖς κρίσεις περὶ τῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΠΑΡ' ΕΛΛΗΣΙ

“ Αἱ χάρτες τέμενος τι λαβεῖν, ἕπερ
οὐχὶ πεσεῖται ζητοῦσαι, ψυχὴν εὖρον Ἀριστοφάνους,,
(ΠΛΑΤΩΝ)

Ἡ δραματικὴ ποίησις παρ' Ἕλλησιν, ἐκ τῶν ἑορτῶν τοῦ Βάκχου τὴν καταγωγὴν ἔλκουσα, διεκρίθη ἐν τῇ γενέσει τῆς ἔτι εἰς δύο διάφορα εἶδη, ἅτινα βραδύτερον ἀνέλαβον τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ προσήκουσαν αὐτοῖς θέσιν, τὸ τῆς Τραγωδίας ἢ ἡ ἀρχὴ ἀνευρίσκειται εἰς τοὺς διθυραμβικοὺς χοροὺς τοὺς ἠρῶντας μετὰ θρησκευτικῶν σεβασμῶν τὰ ἠρωϊκὰ τοῦ θεοῦ γεγονότα καὶ τὴν εἰς τοὺς φαλλικούς χοροὺς ἀναγομένην Κωμῶδιαν ἄσματα ἄκρως ἀνείμεθα ἐν οἷς ἡ τοῦ Πριάπου λατρεία μετὰ τοῦ Βάκχου συνδέετο. Ἐν μέσῳ τῶν ἀσέμων τούτων ἐκτροπῶν ὑπεισέδυσε μετ' οὐ πολλὴ ἡ τῶν προσώπων καθαρτομένη βάναντος σάτυρα, ἐν ἣ ἀνθρωποι καὶ πράγματα, ἀρεταὶ καὶ κακίαι, πολιτεία καὶ θρησκεία ἔτι, ἐνεπαιζόντο. Καθ' ὅσον ὁ Χορὸς ἐλεύθερος παντὸς χαλινοῦ διήνοιγεν ἐαντῶ εὐρύ ἐνεργείας στάδιον, τοσοῦτον μετὰ πλείονος προθυμίας πρὸς ἀκρόασιν οἱ θεαταὶ ἔσπευδον, δὲν ἦν δ' οὗτος πότης, περὶ τὸ τέσμα ταῦ συμποσίου τονίζων ἄσματα ἐμπνεόμενα ὑπὸ τῶν καπνῶν τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀπετελείτο ἐκ μίμων ἀφηγουμένων μερὸς παρεσκευασμένον μεμαθημένον καὶ οἴτινες ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ΛΟΓΕΙΟΥ αὐτῶν ἐπεζήτουν διὰ χειρονομιῶν καὶ λόγων τοὺς γέλωτας καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ ὄχλου νὰ προκαλέσωσι.

Σὺν τῷ χρόνῳ ὁ Χορὸς ἐν τῇ ἀναπτύξει μεταβαλλόμενος δραματικὸν πυρῆνα ἐν ἐαντῶ διεπλάσασατο, εἰ δὲ καὶ ἀπλοῦς καὶ κοινὸς ὑπῆρξεν οὗτος τὸ πρῶτον, δὲν δύναται τις ν' ἀρνηθῆ ὅτι, καθ' ἣν ἡμέραν ἀντὶ τῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν ἀξέστου σκαμμάτων, ἐδημιούργησεν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ του ὁ ποιητὴς μῦθον φαντασιώδη, ἐγεννήθη ἡ Κωμῶδια. Ἄλλ' ἐπὶ πολλὴ ἐν τοῖς στασιάζουσιν ἔειμε.

Ταχύτερα ἐν ταῖς προόδοις τῆς ἡ Τραγωδία ἔλαβε μορφήν κανονικὴν. Ὁ Θέσπις, ὁ Φρύγιος, ὁ Χοιρίλος ἐνεθουσίωσαν τὸν λαὸν καὶ ἐπληροῦντο στεφάνων πρὶν ἢ Κωμῶδια παύσθαι βαπτρίζουσα ἀσέμους βομολογίας, ἐπὶ Αἰσχύλου μόλις ἀναδειχθεῖσα εἰς τέχνην διὰ τοῦ Ἐπιχάρμου καὶ Κράτητος, ἀλλὰ τοσοῦτον ταχέως ἀνεπτύχθη ἐν βραχεῖ, ὥστε ὁ Κρατῖνος καὶ ὁ Εὐπόλις εἰσήγαγον αὐτὴν ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Βάκχου παρὰ τὴν Τραγωδίαν καὶ ἐν ἴσῃ μετ' αὐτῆς βαθμίδι.

Οἱ δύο οὗτοι ποιηταὶ διεχάραξαν τὴν ὁδόν, ἀλλ' ἐν τῇ μεγαλοφυίᾳ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπεφυλάσσετο ἡ εἰς πολιτικὴν κόνιστραν μετατροπὴ τῆς σκηνῆς ἐν ἴσῃ πρὸς τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς ῥήτορας μοῖρα. Ἐν Ἀθήναις, τῇ Πολιτείᾳ ταύτῃ τῆς ἀχαλινώτου δημοκρατίας, τὸ πᾶν ἀπροκαλύπτως πρὸ τοῦ λαοῦ ἐκοινοποιεῖτο, μεγίστης ἰσχύος τῷ λόγῳ ἀπονεμομένης. Οἱ πολῖται θορυβωδῶς ἐν τῇ Ἀγορᾷ συνηγείροντο καὶ ἡ τῶν σοβαρωτάτων ὑποθέσεων ἀποφασίς πολλὰκις τῷ πάθει καὶ τῇ ἰδιοτροπίᾳ ἀνετίθετο. Τὸ πλῆθος ἦν ὁ ἄρχων, ἐνὸς μόνου δικαστηρίου τὴν δικαιοδοσίαν ἀναγνωρίζων, τὸ τῆς κομικῆς μουσῆς. Μετὰ τοῦ Ἀριστοφάνους βλέπομεν τὴν σκηνὴν καταφρονουσαν τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐξιουμένην ἐν τῇ ἐπιδράσει. Οὔτε οἱ ἐμφαντικοὶ ὑπαινηγμοὶ οὐδὲ ἡ κατ' εὐθὴν σάτυρα τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων ἱκανοποιοῦσι τὴν φιλοδοξίαν τοῦ ποιητοῦ ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς δραματικῆς πράξεως εἰσάγει τὴν Παράβωπον, ὁ χορυφαῖος τοῦ Χοροῦ ἀποτίθησι τὸ πρῶτον, δὲν ἀλευθύνεται πρὸς τοὺς θεατὰς πλέον ἀλλὰ πρὸς τοὺς πολῖτας, πραγματευόμενος περὶ δημοσίων ὑποθέσεων.

Ὁ οὐσιαστικὸς οὗτος πολιτικὸς χαρακτὴρ τῆς Ἀθηναϊκῆς Κωμῶδιᾶς προσδίδει αὐτῇ ζῶηρον ἐνδιαφέρον, διότι δὲν ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τεχνικούς μόνον μύθους ἐν τῇ συλλήψει, ἐκίθεσι καὶ λύσει, ἀλλὰ παριστάμεθα πρὸ διαπύρου καὶ παραδόξου βίου τῆς πολιτείας ταύτης, ἢ τὰ σφάλματα ὡς καὶ τὰ μεγαλοεργήματα ἐπέρριψαν ζῶηραν ἐν τῇ ἱστορίᾳ λάμπειν. Μνυόμεθα εἰς πάσας τὰς λεπτομερείας τῶν ἐμπαθῶν ἐκείνων ἀγώνων, ἔνθα ἡ εὐγλωττία, ἡ κολακεία, αἱ σκολιαὶ μηχανορραφίαι ἦγον πολλὰκις εἰς τὴν νίκην γινόμεθα Ἀθηναῖοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀναστρεφόμεθα ἐν μέσῳ ἄρογῳ ἢ πολυταχέου ὄχλου, πολυταλάντου ἢ πένητος· βλέπομεν παρελαύνοντας πρὸ ἡμῶν τοὺς δημαγωγούς, τοὺς σοφιστὰς, τοὺς συκοφάντας, τοὺς προδότας, οὗς ὁ ποιητὴς σύρει εἰς τὸν Καιρὸν τῶν δημοσίας γνώμης μετ' ἐπιγράφου τοῦ ὀνόματός των ἐν τῷ μετώπῳ, ὡς ἀνεξίτηλον ὄνειδος. Οὐδὲ τῶν ἀπορρήτων τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου ἐφείσθη ὁ ποιητὴς, χεῖρ θρασεῖα ἐγείρει πάντας τοὺς πέλους, ἀλλὰ μὴ δίδωμεν πάντοτε πίστιν εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ, ὀφείλομεν νὰ προφυλακτώμεθα κατὰ τῶν ὑπερβολῶν του καὶ ἔστιν ὅτε τῶν συκοφαντιῶν του. Τὸ θεάτρον ὄντως δὲν ἀναφαίνεται ἔλαττον τοῦ Δικαστηρίου ἐμπαθές. Οὐαὶ τῷ ἐχθρῷ αὐτοῦ! Θέλει καταστήσει αὐτὸν ἔρμαιον τοῦ γελίου καὶ τοῦ μίσους, θέλει τὸν παραδώσει εἰς τοὺς ἀπογόνους παραμειμορφωμένον, ἐξηυτελισμέ-

νον, κατεσπλωμένον καὶ ἀγαθώτατος τῶν ἀνδρῶν ἂν ἦ, αὐτὸς ὁ Σωκράτης!

Ὁ Ἀριστοφάνης πάντων ἐπιλαμβάνεται, ἡ κωμωχία τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ τυγχάνει δι' αὐτὸν ἄνευ ὀρίων, ἡ ἀποστολὴ του καθολικῆ. Ἐν Ἀθήναις διαλέγεται περὶ πολιτικῆς ἢ κριτικῆ του περιλαμβάνει τὴν ἠθικὴν ὡς καὶ τὴν πολιτικὴν, τὴν ποιησὶν ὡς καὶ τὴν φιλοσοφίαν, δὲν πτοεῖται οὐδὲ πρὸ τῶν δογμάτων τῆς εἰδωλολατρείας πανταχοῦ ἄνευ ἔλεου, ἄνευ σεβασμοῦ πρὸς κοινωνικὰς διακρίσεις, τὸ ποιητικὸν μαστίγιον ἀνά χειρας κροτῶν πατάσσει πᾶν τὸ ἀξιόποιον, ὅτε μὲν κανστικῶς, ὅτε δὲ τὸν γέλωτα διεγειρῶν.

Ἐν τῇ πολιτικῇ ὁ Ἀριστοφάνης ἀνίηει εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα, δὲν ἡδύνατο δὲ ἄλλως νὰ υπάρξῃ ἀφοῦ τὰ δημοκρατικὰ δόγματα ἐτύχησαν τότε θριαμβεύοντα· ἡ Κωμωδία ἀγνοεῖ τὸν ἔπαινον, ὀφείλει ἵνα ζωηρῶς δάνη ὅπως ἐπιτύχῃ ἢ ἰσχὺς της, τὸ ἐλατήριον της ἔγκειται ἐν τῇ ἐπιθέσει. Ἡ δημιουργικὴ υπέρβασις ἐτύχησε τὸ εὐνοϊκότερον ἔδαφος ἐνθα ἡδύνατο νὰ ἀναπτυχθῇ τὸ Ἀριστοφάνειον πνεῦμα, ἐπειδὴ ἡ ἀνηλεὴς μοῦσά του εὑρίσκει ἐνταῦθα ἀφρονωτέραν ὕλην παντὸς ἄλλου πολιτικικοῦ συντάγματος. Εἶνε δυνατόν νὰ υποθέσῃ τις ὅτι ἡ ἀνάγκη τοῦ ὡς κωμικοῦ ποιητοῦ προσώπου του τὸν ὠθησεν εἰς τὴν μερίδα τῶν δυσηρεστημένων; Τὸ τοιοῦτον ἤθελεν εἶναι παραγώρισις τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τῆς σταθερότητος τῆς γνώμης του, ἦν εἰς ἅπαντα τὰ ἔργα του ἀνεδείξατο. Ἐν τῇ μακρᾷ αὐτοῦ ὡς ποιητοῦ σταδιοδρομίᾳ αἱ προτιμήσεις του παραμένουσιν αἰαυταὶ ὡς καὶ αἱ ἀντιπάθειαι του, ἄλλως τε ἡμερὶς ἦν ὑπερασπίζει μετὰ ζέσεως, τυγχάνει πράγματι ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν. Εἶνε δίκαιον λοιπὸν νὰ κηρυχθῇ ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ὑπῆρξεν ἀξίος τῆς εὐγενούς πατρίδος του, ὑπεργάνον εὐτολμος ἀναδεικνυμένος ἐν τῇ ἀπόλιον τοῦ λαοῦ κατὰ δημοφιλῶν ἐπιθέσει, πατάσσειν διὰ λόγον τοὺς κρατούντας τῆς ἐξουσίας. Γέλων ἐκ τῆς ἀνοίας ἔθνους ἀφιεμένου ὅπως ἐξαιπατᾶται ὑπὸ ματαίων κολακειῶν, κηρύττειν εἰρήνην πρὸς τοὺς ἔμμανεῖς διὰ πόλεμον συμπολίτας του, οὐδαμῶς ἀκίνδυνον τυγχάνει καὶ ἀναμφιβόλως κοινῇ φιλοδοξία τοῦ τοιοῦτου δὲν θὰ ὠρέγετο!

Ἄλλως τε τὸ πνεῦμά του ἐξῆχος ἀποστρέφεται πᾶσαν ὑπερβολὴν καὶ πατάσσει ταύτην ὅπου δὲν αὐτὴν εὑρίσκει, παρὰ τοῖς μεγάλοις ὡς παρὰ τοῖς μικροῖς. Ἐὰν ἡ ἀριστοκρατικὴ μερίς ἐπιτυγχάνουσα τῆς νίκης ἦν ἐπιτύχου αὐτῇ ὁ ποιητῆς, ἀφίετο ὅπως παρασυρθῇ ὑπὸ τῆς πίεσεως καὶ ἀκολασίας, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης θὰ ἐπάτασσε ταύτην διὰ τῶν δικτικωτέρων του σαρκασμῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐλευθερία πρὸ παντὸς τῷ εἶνε προσφιλες, μισῶν τὴν δημιουργίαν ἐπιθυμεί νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν ὑπὸ ἀθλίων ἰαδιοργῶν βαρύνουσαν ἐπὶ τῆς πολιτείας τυραννίδα. Ἡ ἐξῆψωσις τῶν πεφωτισμένων τάξων πρὸς ἀποκατάστασιν σωτηρίου ἰσοροπίας μεταξύ πνευματικῆς καὶ κτηνώδους ἰσχύος δὲν εἶνε σφετερισμὸς δικαιωμάτων τῆς λαϊκῆς μάζης, ἀλλ' ἐνδείξις ὀδηγῶν, ὅπως χρησιμοποίησιν ἐπιποφελῶς καὶ ἐντίμως τὴν εἰς χεῖ-

ράς τῶν ἀνατεθεῖσαν Ἀρχῆν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ ἀριστοκρατία ἢ ἀρεστὴ τῷ Ἀριστοφάνει, δὲν ἦτο ἢ ἐκ τῆς γεννήσεως καὶ τῆς τύχης πηγάζουσα, ἀλλ' ἢ διὰ τῆς προσωπικῆς ἀξίας κτωμένη.

Ἐν τῇ ἠθικῇ αἱ σάτυραὶ του δὲν ἔχουσιν ἐλάσσονα ἰσχύιν. Πῶς δύναται νὰ ἐνισχυθῇ πολιτεία διεφθαρμένη, εἰμὴ διὰ τῶν ἀγῶν ναιμάτων ἅτινα ἐπότισαν παρελθούσας γενεάς; Οὗτω βλέπομεν ἀπαύστως τὸν Ἀριστοφάνην ἀναβιβάζοντα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοὺς ἀνδρας τοῦ Μαραθῶνος, τὴν εὐρωστον ἐκείνην γενεάν, εἰς ἦν αἱ Ἀθηναῖοι ὀφείλον τὸ μεγαλεῖόν των. Δὲν εἶνε παιδαριώδης κοινοτοπία παρὰ τῷ ποιητῇ ὁ ἔπαινος τῶν παρελθόντων χρόνων ἢ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι ὀρθῶς ἔώρα· πᾶσαι αἱ καινοτομίαι ἀς καταδικάζει τυγχάνουσι πράγματι αἱ ἀφοροῦσαι εἰς γενεάς; Οὗτω βλέπομεν Ἀθηναϊκὴν παρακμὴν. Εἰθὺς ὡς ὁ πολίτης λαμβάνει ἀμοιβὴν διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, δὲν εἶνε πλέον κύριος τῆς ψήφου του· τὸ παρεχόμενον εἶνε βραβεῖον εἰς τὴν ὀκνηρίαν ἐκμηδενίζον πᾶσαν δρᾶσιν· λαὸς τρεφόμενος ὑπὸ τοῦ Κράτους περιπίπτει ἐν ληθάρῳ καὶ θνήσκει. Ὁ δημόσιος βίος οὐχὶ ἐλάχιστα ἔβλαψε· δυνάμει τοῦ λόγου ἀπέμαθον τὴν δρᾶσιν· ἔαν οἱ ὀκνηροὶ ἀγῶνες περιοριζόμενοι εἰς ἐλεγκτὸν ἀκροατήριον δύναται νὰ ἀναδώσῃ τὸ ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν γνομῶν φωτεινὸν σημεῖον, πλανῶσι τὴν κρίσιν τοῦ ἔχλου ὅστις παρίσταται χωρὶς νὰ τοὺς ἐνοῆ καὶ ὅπου χεῖρον ἀξίων νὰ τοὺς κρίνῃ! Τέλος ἢ διὰ τῶν σοφιστῶν εἰσαχθεῖσα νέα ἀγωγὴ ἀντικαθίστη τὰς σαφῶς διαγεγραμμένας σοβράς σπουδὰς διὰ θεωριῶν ἀσαφῶν καὶ ἀγχοτρόφων ἦν εἶδος γυμναστικῆς ἤτις δὲν παρεῖχεν ἐλαστικότητα εἰς τὸ πνεῦμα εἰμὴ διαστρέφουσα αὐτό, σύστημα ὅπου καταστρεπτικὴν μόνον ἰσχύιν ἐπέχειν. Τὸ τριώβολον, αἱ θυροβάδεις τῆς Ἀγορᾶς συνελείσεις καὶ ἐν τέλει ἡ σοφιστικὴ ἦσαν τὰ τρία δηλητήρια ἅτινα εἰσέδυσαν ἐν τοῖς ἡμέσι τῶν Ἀθηναίων· τὸ ἀντίδοτον ἦν ἡ ἀνάμνησις τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς παρελθούσης εὐτυχίας, ἅτινα ὁ ποιητῆς ἀντιτίθει πρὸς τὰς ἀσχημοσύνας καὶ τὰς παρούσας δυστυχίας. Ἄλλ' ἔαν οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἀριστοφάνους ἔμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὑπῆρξαν ἄδοξοι; ἢ δὲ ἠθικῇ ὀφείλει νὰ ἀποθαρρυνθῇ καὶ νὰ ἀπορρίψῃ τὴν γραφίδα, ἐπειδὴ πολυλάκις ἢ φωνῇ της δὲν εὔρεν ἠγῶ;

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

Βασ. Βασιλειάδης

Ἡ ΕΘΡΤΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΚΥΔΩΝΙΩΝ

Τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ἑορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τελεῖται ἐν Κυδωνίαις ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν καθιερωθεῖσα Ἐδερ-γετικὴ Ἀγορά, ἣς αἱ εἰσπράξεις διατίθενται ὑπὲρ τῶν ἐνταῦθα Ἐκπαιδευτηρίων. Ἐπιτροπὴ ἐκ φιλομούσων κυρίων ἀναλαμβάνει ἐκάστοτε τὴν περισυλλογὴν διαφόρων ἀντικειμένων ἅτινα εὐγενεῖς δωρηταὶ προφρόνως διαθέτουσιν ὑπὲρ τοῦ κοινωφελοῦς σκοποῦ καὶ οὕτω ἀποτελεῖται τερπνὸς ἐσμὸς ποικίλων ἀντικειμένων, ὧν τὴν κρατοῦσαν μερίδα κατέχουσιν ἐργόχειρα καλλιτεχνικὰ ὑπὸ χειρῶν ἀβρῶν δεσποινίδων τεχνουργηθέντα, εὐνόητον δὲ τὸ καραδόχημα τῆς ἀποστελλούσης παρὰ τίνος τὸ χειροτέχνημα ἠγοράσθη καὶ εἰς ποῖαν τιμὴν, διαθρύπτει δὲ τὴν φιλοτιμίαν τῆς ἐὰν ἠγοράσθη εἰς τιμὴν πολλῇ μείζονα τῆς πραγματικῆς. Ἐνταῦθα ὅπως ἂν δυνατὸν εἶναι ἐπιδείξει προτίμησιν τινὰ δὲ νέος πρὸς ἐργό-

χειρον νέας τῆς ἀρεσκείας του φροντίζων νὰ μάθῃ, ἐὰν κατορθώσῃ, ἐκ τῶν προτέρων τὸ ἀποσταλὲν εἶδος ὅπως ὑπερθεματίσῃ πρὸς ἀγοράν, οὕτω δὲ συμβαίνει πολλάκις ἀντικείμενον νὰ κατακυρωθῇ εἰς τιμὴν δεκαπλασίαν τῆς πραγματικῆς του ἀξίας, ὅταν ὑπάρχωσιν ἀντίπαλοι ἢ μᾶλλον ἀντίζηλοι, ὧν ἡ παρουσία δὲν ζημιοῖ ἀναμφιβόλως τὸ Ταμεῖον τῶν Σχολῶν. Ἐνταῦθα οἱ μνηστήρες φιλοτιμοῦνται νὰ γείνωσι κάτοχοι δι' ὑπερθεματίσεως τοῦ καλλιτεχνήματος, ὅπερ ἀπέστειλεν ἡ ἐκλεκτῆ των, πάσῃ θυσίᾳ, συνηθέστατα δὲ υπερβαίνει τὴν πεντηκοντάδα τῶν μετρητίων ἢ υπερθεματίσεως μέχρις οὗ γείνη ὁ μνηστήρ νόμιμος κάτοχος τοῦ ἀντικειμένου πρὶν γένηται τῆς ἐπιτελεύσεως· ἐφ' ᾧ εὐνόητον ὅτι ἡ Ἐφορεῖα τῶν Σχολῶν θὰ εὐχεται νὰ ὑφίστανται πολλοὶ ἀρραβῶνες κατὰ τὴν πρὸ τῆς τελέσεως τῆς Ἐδεργετικῆς Ἀγορᾶς ἡμέραν.

Συνήθως ἡ συρροή τοῦ πλήθους κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Δημοπρασίας τυγχάνει ἀξιοσημείωτος· ἅπας ὁ εὐρύς περίβολος τοῦ Γυμνασίου ἀμφιθεατρικῶς ὑπερπληροῦται, διακρίνονται δὲ ἐκ τῶν ἐν τέλει αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ καὶ Πολιτικαὶ Ἀρχαὶ Κυδωνίων, ὁ Ἕλλην Πρόξενος ὡς καὶ οἱ διάφοροι ἐνταῦθα ἀντιπρόσωποι τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων.

Τὸ ἐκ τῆς Εὐεργετικῆς Ἀγορᾶς ὄφελος ἀνέρχεται ἐκάστοτε εἰς ἑκατοντάδα λιρῶν, διότι πολλὰ εἰς εὐτελεῖ κατ' οὐσίαν ἀντικείμενα ἐκ κοινωφελούς προθέσεως ἢ ὑπολήψεως ἐξικινούνται εἰς ὑψηλὰς τιμὰς, οὕτω πέρυσι συνήθως φωτογραφικῆ εἰκὼν τοῦ ἄρτι ἀφικόμενου πρώτου Μητροπολίτου Κυδωνίων Κ.Κ. Γρηγορίου κατεκυρήθη ἐπ' ὄνοματι ἐγκρίτου Κυδωνιάτου ἀντὶ δεκαπέντε ὄμματι λιρῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Εὐεργετικῆς Ἀγορᾶς, παρεμπιπτόντως δὲ δὲν δυνάμεθα εἰμὴ ἰδιαζόντως νὰ ἐξάρωμεν τὸν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους τοῦ σεβασμῶν τοῦ Κυδωνιάτου, ὁ κατώτερος ὑπανίσταται κατὰ τὴν πάροδον τοῦ ἀνωτέρου του, ὁ δὲ υἱὸς ἢ ἀνεψιὸς ἢ νεώτερος ἀδελφὸς οὐδέποτε παραλείπει τὸ πρὸς τοὺς προσβυτέρους σέβας, καὶ νενυμφευμένος δὲ ἐὰν τυγχάνῃ οὐδέποτε φεράται καπνίζων πρὸ σεβαστῶν συγγενῶν του, τὸ τοιοῦτον δὲ ἀξιόζηλον ὑπόδειγμα παρατηρεῖται οὐ μόνον παρὰ τῆ λαϊκῆ τάξει ἀλλὰ καὶ παρὰ τῆ ἀνωτέρα.

Παρὰ τῆ ἀνεπτυγμένη κοινωνικῆ τάξει ἢ Ἑλληνικῆ γλῶσσα ὑφίσταται ἀμύγη καὶ καθαρεύουσα, παρὰ τῇ λαῶ ἢ λέξι κύριος καὶ κυρία τυγχάνουσιν ἄγνωστα, τὸν κύριόν του ὄν σέβεται καὶ τιμᾷ θὰ καλέσῃ ὁ ἐργάτης ἢ Ἀλέκος ἐπὶ παραδείγματι, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐξήγησιν τῆς χρήσεως τοῦ θηλυκοῦ γένους εἰς τὰ ἀρσενικά, τὸ τοιοῦτον θὰ παρεῖλκεν ἡμᾶς εἰς γλωσσικὰ ζητήματα ἔξω τοῦ κυρίου θέματος, ἄλλως τε ὁ ἔλλογιμώτατος τέως Γυμνασιάρχης Κυδωνίων καὶ πολῦτιμος φίλος κ. Γεώργιος Σακκάρης ἐν τῇ ἐναίσιμῳ ἐπὶ διδασκαλίᾳ διατριβῇ του περὶ τῆς τῶν Κυδωνιέων διαλέκτου ἐμβριθέστατα ὅσον καὶ ἐπαγωγότατα ἐπραγματεύθη. Ἡ ἄνευ τοῦ κύριος καὶ κυρία προσαγόρευσις εἶνε τοσοῦτον βαθέως ἐρριζωμένη παρὰ τῇ λαϊκῆ τάξει ἐκατέρου τοῦ φύλου, ὥστε δυσχερὲς νὰ ἐξαλειφθῇ, ἄλλως τε δὲν εὐρίσκομεν αὐτὸ ἀτοπον οὐδὲ φεκτόν, ὑπομνησκόν ἡμᾶς τὴν ἀρχαϊκὴν ἀφέλειαν. Μὴ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περιελέους καὶ Σωκράτους προσηγόρευον διὰ

τοῦ κύριος καὶ κυρία, ἢ μὴ διὰ τοῦτο ἢ ἀνθρωπότης τότε ἐτύγχανε κατ' οὐσίαν ὀλιγώτερον εὐγενής;

Περαίνοντες τὴν μελέτην ἡμῶν ταύτην ἐπικροτοῦμεν καὶ ἐκθύμως ἐπιδοκιμάζομεν τὴν τήρησιν τῶν ἰδιαζόντων μνησθέντων τοπικῶν ἡθῶν, οἶων ἰδίᾳ ἢ περιφορά τοῦ πατροπαράδοτου Φαναρίου.

Ἐὰν δὲ πέρυσι ἔνεκα αἰτίων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον δεδικαιολογημένων παρεκωλύθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἢ τέλεισι τοῦ πατροπαράδοτου τοῦτο ἔθιμον, εὐχαρίστως σημειοῦμεν ὅτι τελευταίως κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου ἐγένετο ἡ περιφορά τοῦ πατροπαράδοτου Φαναρίου πεποιθήμεν δὲ ὅτι καὶ κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη θέλει συνεχισθῆ τὸ ἰδιόρρυθμον ὅσον καὶ τερπνότατον αὐτὸ ἔθιμον, τὸ ἀναμνησκόν ἡμᾶς χαριέντως κατὰ συμφυᾶ παρὰ βολικὸν συνειρμὸν ἰδεῶν, ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ γειτόνων Κοινοτήτων τοῦ ἔθους μμησεως, τὸ ἐν τῇ κλεινῇ Ἀρχαίτητι ἐκ τῶν Μητροπόλεων εἰς τὰς Ἀποικίας μεταλαμπαδεύομενον ἄσβεστον πῦρ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης καὶ ἐμμονῆς εἰς τὰ πάτρια.

Ἄλλως τε, ὡς ἀνεγράψαμεν, μετὰ τοσαύτης νηφαλιότητος καὶ κοσμιότητος διεξάγονται αἱ μνησθεῖσαι πανηγύρεις ὥστε δὲν βλέπομεν τὸν λόγον τῆς καταργήσεως καὶ κατατάξεως αὐτῶν εἰς τὰς συνήθεις τῶν Ἰ. Ναῶν ἑορτὰς ὡσεὶ ὀλίγας εἶχομεν τοιαύτας.

Ἡ πόλις τῶν Κυδωνίων ὡς ἐκ τῆς ἀποκέντρου αὐτῆς θέσεως δὲν κέκτηται εὐχερῆ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας οὐδὲ τὴν πιθανότητα εἰς προσεχὲς μέλλον ὅτι θέλει μεθαρμόσει εἰς αὐτὴν τῶν μαγαλοπόλεων τὰς ἐξείας καὶ τέρψεις, ἐφ' ᾧ εἰς περιπλέον λόγος ὅπως αἱ πατροπαράδοτοι αὐταὶ ἑορταί, ἄς σύμπασα ἢ πόλις τῶν Κυδωνίων περιέπει, μὴ καταργηθῶσιν ὑπὸ τῶν ταγῶν αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦναντίον παραμείνωσιν εἰς μῆκιστον, τεκμήριον τοῦ πρὸς τὰ πάτρια συνεκτικῶν δεσμοῦ καὶ τῆς εὐκοσμίας καὶ τάξεως τοῦ νομοταγοῦς Κυδωνιατικοῦ λαοῦ.

Χρυσὸν δ' ὡς πάντα λόγιον τῶν ἀρχαίων:
«Βίος ἀνεόρτατος, μακρὰ ὁδὸς ἀπανδόμευτος»

Σημ. "Αἰολικὸς Ἀστὴρ,,"

Ἡ ἀνωτέρω πραγματεία τυγχάνει ἀπόσπασμα ἐπίκαιρον σχετικῆς μελέτης τοῦ ἡμετέρου διευθυντοῦ κ. Βασιλείου ἡμετέρου δημοσιεύσεως ἐν "τῇ ὄπ" Ἁρ. 1813. 1816 Τεργεσταία Νέα Ἡμέρα,,"

ΤΟ ΕΝ ΚΥΔΟΝΙΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Προσφώνησις
πρὸς τοὺς ἀπολυομένους

[Ἀπαγγελλομένη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Γυμνασίου τῆ 26ῆ Ἰουνίου ἐπὶ τῇ ἐπίδοσει τῶν ἀπολυομένων ἡ ἐκείνου τοῦ Γυμνασίου ἀρχοῦ Ἰωάννου Ὀλυμπίου.]

“ Τῆς ἀρετῆς ἰδρωῖτα Θεοὶ
προπάροιδεν ἔδηκαν ἀθάνατοι, ,

Ἡσίοδος.

Ἰδοὺ τέλος, φίλοι ὀμιληταὶ τῆς παιδείας, τὸν μακρὸν τῆς μαθήσεως δόλιχον διανύσαντες καὶ ἐπὶ τὸ τέρμα αἰσίως ἀφικόμενοι δύνασθε νὰ ἐπιφωνήσετε ἐξ ὅλης ψυχῆς τοῦ σοφοῦ Ἡσιόδου τὰ θεσπέσια ῥήματα :

“ Πολλὴν τὸν ἰδρωῖτα καὶ τοὺς ἀγῶνας ἐποίησαν πρὸ τῆς ἀρετῆς οἱ θεοὶ οἱ ἀθάνατοι! ,

Ἔινε πολύμοχθον καὶ τιμαλφῆς θήραμα τῷ ὄντι ἡ ΑΡΕΤΗ, ὅπως ἐδίδαξεν ὁ φιλόσοφος, ἀλλ’ εἶνε ἐξ ἴσου πολύμοχθον καὶ ἐξ ἴσου πολύτιμον θήραμα καὶ ἀγλαΐσμα τῆς νεότητος ἡ ΠΑΙΔΕΙΑ, ἡ ἀνταδέλφη τῆς ΑΡΕΤΗΣ. Πόσοι τῶν ὑμετέρων συναθλητῶν ἀπελειφθῆσαν ἐν τῷ σταδίῳ, οἱ μὲν πρὸς αὐτῇ τοῦ τέρματος τῇ βαλβίδι, οἱ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δρόμου προαποκαμώντες, οἱ δὲ καὶ μόλις ἀρξάμενοι προαπαυδήσαντες. Στρέψατε ὀπίσω τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀναθεωρήσατε νοερώς τὴν πορείαν! Πόσοι τῶν ὑμετέρων συναγωνιστῶν ἐξῆλθον τοῦ σταδίου ἀστεφάνωτοι, οἱ μὲν διὰ νωθρότητα καὶ ὀλιγωρίαν, οἱ δὲ διὰ τύχης δυσμενείαν μάλιστα — μὴ λησμονεῖτε τὸ Δουκάνειον ἀπόφθεγμα, ὅτι καὶ “ ἡ παιδεία τύχης δεῖται λαμπρᾶς, , εἰ καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην τῆς τύχης νικᾷ πολλάκις ἡ θέλησις καὶ ἡ ἀρετὴ — οἱ δὲ καὶ πρὸς τοῦ βίου τὸν βαρὺν ἀγῶνα νήπιοι ἔτι πνευματικῶς, τῶν καλλίστων τῆς παιδείας ἀκροαμάτων καὶ τῶν πολυτίμων αὐτῆς θησαυρῶν ἀμέτοχοι, ὑπὸ τῆς σιδηρᾶς ἀνάγκης ἐπειγόμενοι.

Ἄν ἀποβῆτε ἄξιοι λόγον καὶ πολῖται καὶ ἄνθρωποι ἐν τῇ Κοινωνίᾳ — καὶ ἔχετε πρὸς τοῦτο ὑπερτάτην ὑποχρέωσιν — τὸ εὐεργέτημα θὰ τὸ χρεωσώτετε καθ’ ὅλοκληρίαν εἰς τὴν Σχολήν. Αὐτὴ εἶνε ἡ πνευματικὴ ὑμῶν τροφὸς καὶ μήτηρ καὶ διδάσκα-

λος. Αὐτὴ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν πρὸς γνῶσιν, αὐτὴ ἐπλούτισε τὸ πνεῦμα ὑμῶν καὶ τὸν νοῦν μὲ τοὺς θησαυροὺς τῆς σοφίας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, αὐτὴ ἐκράτνε τὸ φρόνημα, αὐτὴ κατηύθυνε τὰ ἀσταθῆ ὑμῶν βήματα πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς φρονήσεως, αὐτὴ διέπλασε τὴν καρδίαν ὑμῶν, αὐτὴ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν ἔννοιαν τοῦ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ αὐτὴ ἐδίδαξεν ἐν τῇ ἰδανικῇ τῆς κοινωνίας πῶς ἀμείβεται ἡ δραστηριότης, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φιλοπονία, ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀρετὴ.

“ Τοῦ βίου καθάπερ δράματος πρῶτον μέρος ἐστὶν ἡ νεότης —, εἶπεν ἀρχαῖος σοφός. Ὑμεῖς, νέοι φιλότιμοι, καλῶς καὶ ἀξιεπαίνως παρεστήσατε τὸν “ πρόλογον, , τοῦ βιωτικοῦ ὑμῶν δράματος. Ἀλλὰ — μόνον τὸν πρόλογον! Ἀπὸ τῆς σιγμῆς ταύτης θὰ ἐξέλθετε εἰς τὴν μεγάλην κοινότητα τοῦ βίου, ἐν ἣ συμφύρεται ἀναμίξει ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετὴ, ἐν ἣ παλαίει ἡ χρηστότης καὶ ἡ φρόνησις πρὸς τὴν κακοήθειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην, ἐν ἣ συγκρούονται κρατερῶς τὰ πάθη πρὸς τὸν λόγον, τὸν ἠνίοχον τῆς ψυχῆς, τὰ συμφέροντα τὰ ὑλικά καὶ αἱ ἠθοναὶ πρὸς τὰ ὑπεριερα κατῆκοντα, πρὸς τὰς ἠθικὰς ὑποχρεώσεις — ἐν τῷ μεγάλῳ δράματι τῆς ζωῆς!

Ἐν τῇ πάλῃ ταύτῃ ἔχετε κατὰ νοῦν δι δύο τινα ἀναδεικνύουσι τὸν ἄνθρωπον ἀντάξιον τοῦ ὀνόματος : ἡ εὐγένεια τῆς καρδίας καὶ ἡ μόρφωσις τοῦ πνεύματος μετὰ χαρακτήρος ἰσχυροῦ καὶ βουλήσεως δραστηρίου. Ἡ Κοινωνία ἔχει ἀνάγκην ὅχι ἀπλῶς πεπαιδευμένων, ἀλλ’ ἀνδρῶν ἰκανῶν νὰ χορηγήσωσιν εἰς τοὺς ἄλλους τὸ παράδειγμα, τ. ἔ. ἔχει ἀνάγκην χαρακτήρων. Ὁ χαρακτήρ — καὶ μὲ τὴν λέξιν ταύτην ἐννοοῦμεν τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα — καὶ ἐν τοῖς νῦν χρόνοις καὶ πάντοτε ἀξίζει πλείτερον τῆς μεγαλοφυΐας, πλείτερον πλούτου, πλείτερον τῆς εὐγενείας καὶ τῶν ἄλλων χαρισμάτων τῆς τύχης.

Ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἔλεγον ὑμῖν πάντοτε:

“ Ἡ γνώσις καὶ ἡ μάθησις πρέπει νὰ γίνῃ δύναμις ἰσχυρὰ ἐν ὑμῖν καὶ ἀκαταγώνιστος. Πρέπει νὰ γίνῃ ζωὴ, νὰ κινήσῃ τὴν βούλησιν, νὰ ἐξευγενίσῃ τὴν καρδίαν. ” Ἄλλως, ὡς γνώσις νεκρά, ἢ οὐδεμίαν ἢ μηδαμινήν ἔχει ἀξίαν, καὶ τότε. . . μάταιοι καὶ ἀνοφελεῖς οἱ κόποι ὑμῶν καὶ φροῦδος ὁ πο-

λύτιμος θησαυρὸς τῆς παιδείας ! Ἐστὲ εὐσεβεῖς, σώφρονες, δραστήριοι, εὐγενεῖς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν, ἀνεπίδεικτοι καὶ οὐχὶ ἀλαζόνες ἐπὶ τῇ μαθήσει ὑμῶν καὶ ὑπερόπται. Φεύγετε τὴν ἡμιμάθειαν, ἥτις εἶνε χείρων τῆς ἀμαθείας. Ἡ ἀληθινὴ σοφία καὶ ἐπιστήμη εἶνε μετριώφρων καὶ ἀνεπίδεικτος.

Ἐμποροὶ ἢ βιομήχανοι καὶ **πρακτικοὶ** ἄνδρες καθόλου ὀφείλετε νὰ μεταχειρισθῆτε τὸν πλοῦτον τοῦ πνεύματος ὑμῶν καὶ τῆς καρδίας εἰς **ἐξευγενισμόν τῆς Κοινωνίας**. Εἶνε ἄρδην ἐσφαλμένη ἢ ἐπιπόλαιος γνώμη ὅτι οἱ **πρακτικοὶ** ἄνδρες δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ὑψηλοτέρας μαθήσεως καὶ ἄρα καὶ εὐγενοῦς ἤθους καὶ ἀρετῆς. **Οὐχι!** ἡ παιδεία καὶ ἡ μόρφωσις τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶνε ὠ-

φέλιμος, εἶνε ἀπαραίτητος, εἶνε ἀληθῶς εὐεργετικὴ διὰ τὴν Κοινωνίαν.

Ἐπὶ τῇ γλυκερᾷ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἀναδειχθῆτε **χρηστοὶ ἄνθρωποι, χρηστοὶ πολῖται, χρηστοὶ πατριῶται, ὀφέλιμοι καὶ εὐεργετικοὶ εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ εἰς τὴν φίλην Πατρίδα, χαιρετίσατε τὸ ὕστατον τὴν προσφιλῆ ταύτην ΜΗΤΕΡΑ, τὴν Σχολήν, καὶ μὴ λησμονεῖτε ποτὲ τὴν ὀφείλετε εἰς αὐτήν.**

Σημ.

“Ὁ Αἰολικός Ἀστὴρ, δημοσίευσεν τὴν ὑπὸ πάσας τὰς ἐποχὰς λαμπρὰν πρὸς τοὺς ἀπολυμένους προσφώνησιν τοῦ ἐλλογιωτάτου Γυμνασιαρχοῦ Κυδωνίων κ. Γ. Ὀλυμπίου πέποιθεν ὅτι παρέχει ἐλάχιστον δείγμα τῆς καλλιτείας καὶ τῆς ἀδρότητος τῶν ἐννοιῶν, πρὸς δὲ τοῦ ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ καὶ τοῦ ἀνδροαρετοῦς χαρακτήρος τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν Γραμμάτων ὑπερέχουσ γνωστοῦ κ. Γ. Ὀλυμπίου.

Ἡ ΚΑΥΡῆ ΚΑΡΔΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΚΥΔΩΝΙΑΤΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐπόμενοι τῷ Προγράμματι ἡμῶν ἀρχόμεθα ἀπὸ σήμερον τῆς δημοσιεύσεως Κυδωνιατικῆς ὑποθέσεως διηγήματος λογιῶν ὑπὸ ψευδώνυμον συμπολίτου, ὅστις λιαν ἐπιτυχῶς ἐν καθαρᾷ ἀμιγρῇ δημοτικῇ διὰ τῆς ἐντέλλου καὶ τῆς δυνάμεως ἐν τῇ συλλήψει ἀισθηματικῆς, τοῦ περιγραφῆς συγκατεῖ ἐν συγκινήσει τὸν ἀναγνώστην μετ' ἐνδιαφερόντος παρακολουθοῦντα ἐν ταῖς γραμμαῖς τὰς διαφόρους τοῦ διηγήματος φάσεις.

Ὁ ἐλλόγιμος συμπολίτης φαίνεται κάτοχος ἐξαιρετοῦ διηγηματικοῦ ταλέντου, ὅπερ καλλιέργων σὺν τῷ χρόνῳ δύναται ν' ἀναγάγῃ εἰς περιωπὴν, ὅπερ καὶ εὐχόμεθα.

Ἦμουν παιδάκι ἀθῶο καὶ ἄκακο τότε ποῦ τὴν πρωτογνώρισα.

Μ' ἀγαποῦσε πάντοτε καὶ μ' ἐχάιδευε δὲταν μ' ἔβλεπε μὲ τὸ μητρικὸ ἐκεῖνο χᾶδι ποῦ μαλακώνει κάθε παιδιοῦ τὴν καρδιά.

Ποτὲ τῆς δὲν τὴν εἶδα νὰ λείπῃ ἀπ' τὰ χεῖλη τῆς τὸ χαμόγελο ἐκεῖνο ποῦ ὅσο κα' ἂν φαίνεται γλυκὸ δὲν μπορεῖ νὰ μὴ φανερώσῃ ταῖς πίκρες καὶ τὰ βάσανα τῆς καμένης καρδίας.

Καὶ σὰν παιδί ποῦ ἤμουν κάτι ἐνοιῶθα μέσα μου γιὰ τὴ γυναῖκα ποῦ μ' ἀγαποῦσε.

Ἐνοιῶθα ταῖς κρυμμένες θλίψεις τῆς καὶ ταῖς βαρειαῖς πολὺ βαρειαῖς πληγῆς τῆς.

Δὲν εἶχα ἀκόμη γνωρῖση τῆ κακία.

Καὶ ὅσαι φοραῖς ὄρωτοῦσα τὴ μητέρα μου “γιατὶ ἡ κυρία Ἐλένη μ' ἀγαπᾷ τόσο σὰν κα' ἐσένα, μὰ καὶ γιατί σὰν τὴ βλέπω νοιώθω κάτι ποῦ δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ, ἢ μητέρα μου δὲν μ' ἀπαντοῦσε μὰ ἡ σιωπὴ τῆς μ' ἐφαίνετο ὅτι ἔλεγε πολλὰ.

Καὶ ὅσο τὴν ἐγνωρίζω, τὸ φυσικὸ περιεργό παιδικό μου πνεῦμα ζητοῦσε νὰ ἐξηγήσῃ πολλὰ γι' αὐτὴ τὴ γυναῖκα ποῦ εἶχε θρονησθῆ ὁ πόνος τῆς ὁ κρυφὸς μέσ' στὴ ψυχὴ μου.

*

Μεγάλωσα καὶ μεγάλωσαν τὰ βάσανα μου.

Ἡ δυστυχία ἠθέλησε νὰ μᾶς γνωρῖση.

Καὶ ὅπως λέγει τὸ ψαλτήρι “οἱ φίλοι μας καὶ οἱ πλησίον ἐξεναντίας μας ἤγγισαν καὶ οἱ ἐγγιστάμας ἀπὸ μακροθῆν μας ἔστησαν., Τὶ πόνους ἔχει ἡ ζωὴ γιὰ νὰ γεννήσῃ μιὰ

μέρα τὸ θάνατο!

Ἐφαγα τὸ ξενο ψωμί ποῦ λέγ' ὁ Δάντης πὼς εἶνε πικρό!

Καὶ ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις πὼς βρίσκεις μέσα ἄμμο.

Εἶδα τὴ μορφὴ τοῦ ἀγρίου κόσμου κ' ἔλειποφύγησα.

Καὶ ἡ φωνὴ ποῦ λέγεται καθ' ἡρὸν μεδιέταζε νὰ τὸν βλέπω.

Ἐγύρισα τὰ μάτια τὰ βαρεῖά ἀπ' τὴ θλίψη στὰ πίσω χρόνια τὰ ἀθῶα τὰ παιδικὰ τὰ χρυσᾶ.

Τὰ ἔβλεπα νὰ με γελοῦνε καὶ νὰ σβύνουν, νὰ χάνωνται.

Ἐπεςα στὴ παλαιστρα τοῦ ψωμιοῦ, τῆς πρώτης ἀνάγκης τῆς ζωῆς.

Μ' εἶχαν διδάξῃ νὰ τὸ κερδίζω τιμημένα.

Ἐβλεπα τὴ διδασκαλίαν νὰ μὴ συμφωνῇ.

Ἐπόνεσε ποῖο πολὺ ἡ ψυχὴ μου! Καὶ ἔκλαψα γιὰ νὰ ξεπλύνω τὸ λάθος ποῦ κάμνει κάθε ἄνθρωπος ποῦ ἔρχεται σ' αὐτὸν τὸ πλανήτη, κ' ἀφίνει τὴ πρώτη κατοικία του τὸν Οὐρανὸ ποῦ δὲν περνοῦν τὰ ψέματα.

Εἶχα λησμονήσῃ πολλὰ πράγματα ἀπ' τὰ μικρὰ μου χρόνια.

Ἄλλα πέρασαν σβυσμένα ὄνειρα.

Κανιούργησε ἐλπίδες καὶ πόδοι εἶχαν γαλιβανώσῃ τὴν καρδιά μου.

Κι' ἐξοῦσα μέσα στὴ κόλασι αὐτὴ ποῦ τὴν λένε ζωὴ; ὅπως ἔζησαν καὶ θὰ ζήσουν τόσο!

Τὴν γυναῖκα ὅμως ἐκείνην δὲν τὴν ἔλησ-μόνησα.

Εἶχα θυμηθῆ μέσ' στὴ μαυρίλα τῆς ἀκαρδῆς ξενιτειᾶς τὴν καλὴ μου μητέρα ἀμέτροητες φοραῖς. Καὶ με τὴν ἐνθύμησι ἐκείνης μ' ἤρχετο στὸ νοῦ μου καὶ ἡ Κυρία Ἐλένη.

Καὶ εἶχα δίκιο νὰ τὴν θυμοῦμαι!

Γιατὶ καὶ στὰ καλά μας καὶ στὸ πόνο μας ἦταν ἡ ἴδια! ἐν ᾧ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀλλάζανε γνώμη.

Τὸ παιδικὸ μυαλὸ θυμᾶται γιερά!

Εἶχαν περάσῃ τρία χρόνια ποῦ μ' ἐπαράδερνε ἡ μαύρη ξενιτειὰ ὅταν γύρισα στὸ σπῆτι τῆς μητέρας μου ποῦ δὲν τὸ ἄλλαξα οὔτε με τὰ παλάτια τοῦ Σολομώντος.

Ἡ πρώτη μου ἐπίσκεψις ἦταν νὰ πάγω σ' τῆς Κυρίας Ἐλένης.

Ἐχει κανεὶς τότε πολλὰ νὰ διηγηθῆ, νὰ πῆ νέα καὶ νὰ ἐνθυμηθῆ τὰ παλιὰ.

Ἄλλ' ἡ μητέρα μου ἔκοψε τὴ χαρὰ μου.

Μὴ πᾶς παιδί μου με λέγει... καὶ τὰ μάτια της ἀρχίζουν νὰ βουρζώνουν.

Ἦρχισα νὰ προαισθάνομαι δυστύχημα

Μὰ μήπως δὲ ζῆ ποιά;

Αἶ! παιδί μου ἡ καλὴ αὐτὴ γυναῖκα ποῦ μαρτύρησε χρόνια, ποτὲ της δὲν ἔζησε!

Ἡ ζωὴ της ἦταν μιὰ εἰρωνεῖα πραγματική.

Ἐκάθησα στὴ καθέκλα, ἀκούμβησα σ' ἓνα τραπέζι τὰ χέρια μου καὶ ἤρχισα με προσοχὴ ν' ἀκούω τὸ μαρτυρικὸ Συναξάρι τῆς ἁγίας γυναικὸς ποῦ ἡ Ἐκκλησιὰ ἀκόμη δὲν τὸ ἐδόξασε.

Καὶ εἶνε εὐμορφα πολὺ εὐμορφα ἅμα μιλᾷ ἡ μητέρα στὸ παιδί της καὶ διηγείται.

Τὸν πατέρα της δὲν τὸν γνώρισε.

Εἶχε μείνῃ κοιλάρφανο, γιατί δολοφόνο χέρι τὸ βράδυ τῆς λαμπρῆς ἐκείνης τῆς χρονᾶς, τοῦ πήρε τὴ ζωή.

Ἡ μητέρα της μιὰ χρυσῆ γυναῖκα φαρμακώθηκε ἀπ' τὴ θλίψη. Ἐχασε τὸ νοικοκύρη της ποῦ ἦταν ὅλη ἡ περιουσία της, ἡ ἐλπίδα της.

Ἐγεννήθηκε ἡ Ἐλένη πτωχὴ καὶ ὀρφανὴ κ' ἀπὸ μητέρα σὲ δύο μέρας.

Τὴν χρονιά ἐκείνη — ὅπως λέγουσι αἱ γυναῖκες καὶ ὅσοι ἄνδρες ἔπαθαν — εἶχαν πεθάνῃ πολλαῖς λεχοῦσες γιατί εἶχαν τὴ κακὴ τύχη, καθὼς ποῦ λέγει ἡ παράδοσις, καὶ αὐτὴ εἶνε δόγμα, νὰ περάσουν μέσα ἀπ' τὴ πολιτεία τὴ νύχτα πολλὰ ἀρνιά. Αὐτὰ ἀφίνουν τὴν ἀρρώστια καὶ τὸ θανατικὸ σταῖς λεχοῦσες.

Καὶ τὰ ἄκακα ἀρνιά ἀκόμα φέρνουν κακό σ' τὸν κόσμου!

Ἀνεθράφηκε στὰ χέρια τῆς θειᾶς της Ῥηνούλας ὅπως κ' ὅπως. Καὶ σὰν μεγάλωσε λίγο, εἶδε γύρω γύρω τὸν κόσμου μαῦρο κατάμαυρο ὅπως εἶχε κἀνὴ τὴ καρδιά της ἡ πενταρφάνια.

Ἡ κυρὰ Ῥηνούλα σκέφθηκε νὰ βάλῃ τὴ μικρὴ ἀνεψιά της στὸ ῥάψιμο γιὰ νὰ μπορῆ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί ποῦ πολλαῖς φοραῖς δὲν τῷβλεπαν.

Σ' τὸ σπῆτι τῆς ῥάφτρας Ἀναστασίας ἦσαν πολλὰ κορίτσια μαθήτριάς.

Καὶ ἡ Ἐλένη πήρε τὸ βελόνι ποῦ με τὴ

τόση μικράδα του δίνει τὸ μεγάλο ψωμί, τὸ γλυκὸ τὸ τιμημένο.

Ὅλαις αἱ μαθήτραις ἔρραφταν, ἔπαιζαν ἐκεῖ μέσα, γελούσαν, εἰδειγνε ἡ κάθε μιὰ τὴ νεοκένδυτη ποδιά της, τὸ κάθεικταίνου-
ργο στολίδι της.

Στὴ γωνιά ὁμως πάντα καθισμένη γλω-
μή, στυγνή, πικραμιμένη στὰ μαύρα, εἰρ-
γάζετο ἡ Πεντάρφανη Ἑλένη.

Θλιμμένη ψυχὴ, ὀραγισμένη καρδιά εἶνε
δύσκολο, εἶνε βαρὺ νὰ βλέπη τὴ ξένη χαρὰ
νὰ τῆς γίνεται μητρυιά.

Ἄλλὰ στὸ μαρτύριο ὁ ἄνθρωπος συνει-
θίζει ὅταν αὐτὸ εἶνε προωρισμένο ν' ἀρ-
γήση ν' ἀποτελειώση.

Πολλαῖς φοραῖς μὲ μάτια κουρασμένα
ἀπὸ ματωμένα δάκρυα, μὲ στομάχι ἄδειο
σκυμμένη στὴ βελόνη χωρὶς νὰ περιμένη
καὶ μισθό, — γιὰτὶ αἱ ὀράφτραις στὸ καινο-
μισμὸ των τὰ δυστυχιμένα κορίτσια τὰ θε-
ωροῦν ὑποχρεωμένα γιὰ τὴ μάθησι νὰ δου-
λέψουν δωρεὰν ὡς ποῦ νὰ γίνῃ πρῶτα ἡ
δικὴ των προΐκα, — ἡ ὀρφανὴ ἐπλήρωσε
τὸ μαρτυρικὸ της φόρο.

Εἶνε ἀσπλαγχεῖς αἱ ὀράφτραις σ' αὐτὸ τὸ ζή-
τημα.

Προΐκα μαζευμένα ἀπὸ τὸ κουρασμένο
μάτι καὶ χεῖρ κ' ἀπ' τὸ ἰδρωμένο πρόσωπο
ὀρφανῆς καὶ πτωχῆς μαθήτρας ποῦ ἀδικί-
ται εἶνε φορτωμένα μὲ τὸ πόνον καὶ τὸν ἀ-
ναστέναγμά της, ἔχουν ἀφισμένη ἐπάνω
των βαρεῖά τὴν καρδιά τῆς δυστυχιμένης
ξενοδουλεύτρας καὶ καταραμένα προΐκα
δὲν δίνουν τὴ χαρὰ!

Ἔχουσε τὰ μάτια της δέκα χρόνια γιὰ ἔ-
να κομμάτι ψωμί καὶ ἔλυωσε τὸ πικραμένο
της κορμί σ' τὸ ἐργαστήρι τῆς Ἀναστασίας.

Ἐκεῖ ἐσύγχαζαν κάθε μέρα πολλοὶ πραγ-
ματευτάδες γιὰ νὰ πωλοῦν τὰ νεοφερμένα
στολισματα τοῦ συρμοῦ ποῦ ἄλλαις τάχου-
νε σωρὸ κ' ἄλλαις τὰ βλέπουν καὶ τὰ λαχ-
ταροῦνε!

Μέσα σ' τὸ παρθενικὸ ἐκεῖνο σωρὸ ἄλ-
λαις μαθήτραις ἀγαπιώτανε φανερὰ κ' ἄ-
λλαις τὸ εἶχαν κρυφὸ καμάρι.

Ἐσύγχαζε καὶ ὁ μοναχογιὸς ὁ χαϊδεμέ-
νος τοῦ Σφύρα.

Εἶχανε κτήματα πολλὰ καὶ μαγαζὶ βαρ-
βάτο. Ἡ τὰ μάτια του ὁμως ἔπεφταν σὰν
παγίδες ἐπάνω σ' τὴν Ἑλένη.

Ἡ ἀφορμὴ γιὰ σχόλια δόθηκε χωρὶς
κόπο σ' τὰ ἄλλα κορίτσια ποῦ κ' ἂν εἶχαν ὁ-
μοῦς δικὰ των πανηγύρια εἶχαν μίνα καὶ
πατέρα. Ἄλλ' ἡ Ἑλένη δὲν εἶχε τὰ ἴδια
δικαιώματα.

Ὁ ὀρφανὸς μοδιίζει παντοῦ! ὁ πόνος
του γιὰ τοὺς ἄλλους εἶναι ψεύτικος· γι'
αὐτὸν ὁμως εἶνε Σταυρὸς καὶ οἱ ἄλλοι ὅλοι
ἐτοιμάζουν τὰ καρφιά των!

Αἱ γειτονιάς δὲν εἶχαν ἄλλη ὑπόθεσι.
Ἐπρεπε νὰ δικασθῶν νὰ καταδικάσουν.

Ἄν οἱ κατὰδικοι δικάζονται σ' ἕνα ὀρ-
ρισμένο δικαστήριον, ὁ ἀπόκληρος τῆς τύ-
χης θὰ δικασθῇ ἀπὸ πολλὰ.

Κάθε αὐλὴ καὶ κατώφλι καὶ κάθε γω-
νιά ἐψήφισε νὰ σταυρωθῇ ἡ καμοματοῦ,
ἡ ταρτοῦφα, ἡ ξεμιγαλίστρα. Τὸ ἀνδρόγυ-
νο τοῦ Σφύρα παρουσιάσθηκε γιὰ τὴ θα-
νατικὴ ἐκτέλεσι λυσσασμένο καὶ ἀμείλι-
κτο.

Ὁ μοναχογιὸς διαλάλησε γιὰ καύχημα
καὶ τιμὴ του πολλὰ, καὶ ἡ Ἑλένη ἡ Αἰο-
λικὴ ἦτο χειροτέρα καὶ Μαρίας τῆς Αἰγυ-
πτίας!

Δὲν εἶχε τόπο ποιά σ' τῆς Ἀναστασίας!

Ἐλαβε δέκα χρόνῳ μισθοῦς, τὴν κατα-
φρόνια, τὴν ἀπελπισία!

Ἐσκυψε τὸ κουρασμένο κεφάλι της καὶ
ἐδέχθηκε τὸ καινούργιον γραφτὸ της.

Δὲν ἐπρόκανε νὰ βάλῃ τὴν πρώτη ἄσπρη
φορεσιά της ὕστερα ἀπὸ τὰ δέκα ὀκτὼ χρό-
νια τῆς ζωῆς της ποῦ τὴν ἐγνώρισε μαύρη,
ὀλόμαυρη!

Εἶχε καὶ ἡ κυρὰ Ῥηνοῦλα τὸ μερικὸ
της. Οὔτε σ' τὴν ἀγία γωνιά τῆς ἐκκλησιᾶς
σ' ἔσπερινούς καὶ λειτουργίας ποῦ πήγαινε
γιὰ ναῦρη λίγη τῆς ψυχῆς ἀποστασιά, δὲν
μποροῦσε νὰ μὴν ἀκούσῃ γιὰ τὴν ἀνεψιά.

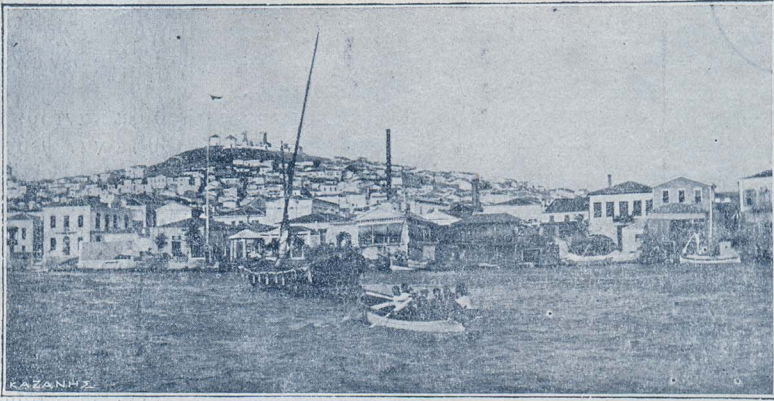
Καὶ γιὰ μόνη ἀπάντησι καὶ ἀγανάκτη-
σι σταῖς κοκκαλοτσαικίρες γλώσσες ἔβλεπε
τὸν Ἐσταυρωμένο, τὸ μόνο βοτάνι ποῦ
βρίσκουν οἱ φαρμακωμένοι!

(ἀκολουθεῖ)

Βάσος Ἀλιστράτης

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΚΥΔΩΝΙΩΝ

ΚΥΔΩΝΙΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Τὴν 1^{ην} Σεπτεμβρίου α' τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἔτους, ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, μεγίστη ἐν Κυδωνίαις κίνησις τοῦ γυναικείου κόσμου ἀνὰ τοὺς ἐξοχικοὺς ἰδίᾳ Ἰ. Ναοὺς κατ' ἐξοχὴν δ' ἐν τῷ Ἁγίῳ Κωνσταντίνῳ παρατηρεῖται ὡπὼς ἐκκλησιασθῶσι καὶ λειτουργήσωσι τὸ οἰκογενειακὸν ὄρδι, τὴν ροιάν τὸ ἔμβλημα τῆς μεγαλοπρεποῦς Ἡρας, τὸ συμβολίζον προσφυῶς διὰ τῶν κανονικώτατα διατεταγμένων κόκκων τὴν οικιακὴν τάξιν καὶ ἐν γένει οἰκοκυρωσύνῃ. Ἠθὴ καὶ ἔθιμα ὁλονὲν ἀτυχῶς ἐκλείποντα τῶν μεγαλοπόλεων καὶ ἅτινα ἢ συμπαιγῆς καὶ ἀμιγῆς ὁμογένεια διατηρεῖ ἐτι ἀσινῇ.

Αἱ Κυδωνίαι εὐμοιροῦσιν ἐξοχικῶν παρεκκλησιῶν, πάντων γραφικῶν ἄλλ' ὁ παρὰ τῇ Ἰ. Μονῇ τοῦ Ἁγ. Νικολάου ὁμώνυμος ναῖσκος ὑπερβάλλει πάντας ὡς πρὸς τὸ πανοραμιακὸν περιβάλλον ὅπερ ἀπολαμβάνει τρεῖς ἀπὸ τοῦ παρακειμένου πενδοβριθοῦς λόφου. Τολεῖον ἀσυλλήπτου φυσικοῦ κάλλους ὅπερ ἐν τῇ προεκτάσει του περιλαμβάνει χώρον σημαντικὸν ἅπαντα πενκόφυτον ἔχοντα κατέναντι τὴν Ἰ. Μονὴν τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς προβάλλουσαν διὰ τῆν Ἐνετικὸν φρουρίον μετὰ τοὺς ὀγκολίθους τῆς δεσπόζοντος ἀπὸ τοῦ ἐπιβάλλοντος ὕψους τῶν τοῦ δίκην λιμνοθαλάσσης κολπίσκου τοῦ Ἁγ. Νικολάου, ὅστις πρὸς τὰ ἔνδον εἰσχωρῶν διασηματίζει τὸν ἀδιέξοδον ἐν κρηπῶν καὶ παραβύστω ἀπαραμίλλον ὄμιον τῆς Ἁγ. Κυριακῆς, ἀφοῦ πρότερον τὸ θαλάσσιον δεῦμα μακρόθεν χειρῶν τὴν ὀπισθὲν του ὑπὸ τῆς χειρσσησῶδους, Μικρασιατικῆς ἀκτῆς περιπτυσσομένην Νησοποῦλαν καὶ δεξιόθεν ἔχον τοῦ Διαβόλου τὸ Τραπεζί, τὰ Ἀδύρια τοῦ Λαγοῦ καὶ περιεῖχον τὴν Τρύπια Πέτραν, ἐνατενίζει τὴν κατέναντι τοῦ Ἄετοῦ τὴν Φωλιά, πέρασμα ἐν τῷ

μεταξὺ στενὸν, βάθους περὶ τὰς 40 ὀργυῖας, πρόδηλα ἴχνη φέρον ἡφαιστειογενῶν φαινομένων.

Ἄνομασία ἅπανα παραστατικώταται, ἄς τὸ λαϊκὸν πνεῦμα καὶ ἡ γλῶσσα τοσοῦτον προσφυῶς ἀπέδωκεν, ὅστε νὰ μὴ τολμᾷ τις οὔτε νὰ τὰς Ἐξελληνίσῃ δῆθεν, οὔτε κἂν νὰ τὰς μετακινήσῃ.

Ἀπὸ βαθέος ὄρθρου τὴν παραμονὴν τῆς Ἐορτῆς οἰουδήποτε πανηγυρίζοντες ἐξοχικῶν παρεκκλησιῶν, μακρὰ συνοδεῖαι ἀποτελούμεναι τὸ πλεῖστον ὑπὸ γυναικῶν λαϊκῆς τάξεως λαμβάνουσι τὴν φέρουσαν ὁδὸν ὡπὼς διέλθωσιν οὐχὶ βεβαίως ἅπασαν τὴν ἡμέραν ἐν λιτανείαις καὶ προσευχαῖς ἐντὸς τοῦ ναῖσκου, ἀλλ' ὑπὸ τὰς ζωογόνους πεύκας καὶ τὸν ζεῖδωρον ἐξοχικῶν ἀέρα, ἀφοῦ προηγουμένως ἐννοεῖται ἔλαβον τὴν πρόνοιαν ὡπὼς παραλάβωσι μετ' ἐαυτῶν ἅπαντα τὰ πρὸς διημέρευσιν ἐν τῇ περιστάσει χρειώδη. Ἐθιμα ζηλευτὰ ἅτινα εἰτιχῶς μέχρι σήμερον πιστῶς τηροῦνται κατ' ἐξοχὴν παρὰ τῷ λαῶ, διότι καὶ τῆς ὑγείας συντελεστικὰ τυγχάνουσι καὶ τῶν πατριῶν — οὐχὶ ἐννοεῖται τῶν ἀπὸ τοῦ ὁστροῦκου προσκεκολλημένων — συνεκτικά. Πόσον δὲ οὐσιώδη ἐπίδρασιν ἀσκοῦσιν αἱ λαϊκαὶ αὐταὶ πανηγυρικαὶ ἐκδρομαὶ ἐν τῷ καθολικῷ βίῳ τοῦ Γένους, ἀρκεῖ νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὀλόκληρος ὁροσειρὰ παρὰ τὴν Σμύρνην τὸ Γεωμανιὰρ δ' ἄγ, ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ἐκ τῆς παρακειμένης Ἰ. Μονῆς τῆς Ἀμαναριώτισσας ἧς ἐπέβαλε τὸ ὄνομα τῆς εἰς ἅπαντὸ ὄρος. Καὶ οὗτο ἅπαξ ἐτι κυροῦται τὸ ἀθάνατον ὄητὸν τοῦ κορυφαίου τῶν ἱστορικῶν ὅτι πολλάκις ἐλάχισταί αἰτίαι ἐπιφέρουσι μέγιστα ἀποελέσματα.

* *

Κατ' αὐτὰς ἄρχονται αἱ προετοιμασίαι ἀπὸ τῶν

ἔξοχόν ὅπως ἐπανακάμψωσιν εἰς τὰ ἴδια αἱ οἰκογένειαι αἰτίνας ἠτύχησαν ὅπως διέλθωσι τὸ θέρος μακρὰν τῆς πόλεως ἐν εὐραῖ εὐαέρῳ περιβάλλοντι. Εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ Σεπτέμβριος καὶ ὅλος πολλὰκις ὁ Ὀκτώβριος εἶναι καταλλήλοτατοι ἔσοχιμοὶ μῆνες, ἀλλ' ὅ,τι ἐλείψει τὰς παραθερίζουσας οἰκογενείας πρὸς τὴν ἐν τῇ πόλει ἐγκατάστασιν εἶνε τὰ μικρὰ των ὅτινα φοιτῶντα ἐν ταῖς Σχολαῖς δυσκολεύονται ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας των εἰς τὴν καθ' ἑκάστην ἀνοδὸν καὶ κάθοδον, ὡς ἐκ τούτου δὲ οἱ φιλόστοργοι γονεῖς των θυσιάζουσι μέγα μέρος τῆς εὐμαρείας των πρὸς ἄνεσιν των τέκνων των. Μεθ' ὁπόσης ἀναμφιβόλως προθυμίας θὰ σπεύσωσιν οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν θερινὴν ἀνάπαυαν ὅπως ἐγγραφῶσιν εἰς τὰς Σχολὰς καὶ ἐπαναλάβωσι τὰ μαθήματά των! Καὶ τὸ τοιοῦτον ἀναμφιβόλως θὰ πρᾶξωσιν ἅπαντες οἱ φιλομαθεῖς καὶ φιλότιμοι μαθηταί, διότι θὰ ὑπάρξωσιν ἴσως καὶ τινες, εὐτυχῶς, πολὺ ὀλίγοι οἵτινες θὰ ἤρχοντο ὅπως ἅπαντες οἱ μῆνες τοῦ ἔτους συνίστανται ἐκ τοῦ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου χωρὶς οἱ σκέπτονται ὅτι κῆποις τὰ καλὰ κτῶνται καὶ ὅτι ἐκάστη ἡμέρα παρεχομένη Σχολικῆ ἐργασίμος ἥς δὲν ἐπωφελεῖται ὁ μαθητὴς ὅπως πρέπει, ἐν τῷ μέλλοντι θὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς ἔτος πολὺ φροντι καὶ ἀνιάρων, διότι δὲν προηγήθη ἡ ἔγκαιρος μάθησις, ἡ καθεστῶσα τὸν βιωτικὸν ἀγῶνα ὀλιγώτερον δεινὸν διὰ τὸν πολυτίμον εἰρηγικὸν ὄπλων ἅτινα παρέχει ἡ σπουδὴ καὶ ἡ γνώσις.

Ἀπὸ τοῦ μῆνός τούτου ἄρχονται μεταβαλλόμεναι αἱ ἔξεις καὶ ἐν γένει ὁ τρόπος τοῦ βίου ὁ ὑπαιθρὸς τὸ πλεῖστον νυκτερινὸς βίος ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ὑποστέγου. Ἀμφότεροι οἱ ἀξιόλογοι Κινηματογράφοι τῆς πόλεός μας οἵτινες καθ' ἅπαν τὸ θέρος ἀραιὸς μόνον θεατὴς προσεῖλκνον, θὰ δεκαπλασιασῶσιν ἀναμφιβόλως τὸ θεατήριόν των, ὅπερ δὲν θὰ ἔχη πλέον λόγους νὰ παραπονηταὶ διὰ τὴν θερμοτῆτα ἀλλὰ θὰ σπεύδῃ ἀθρόον νὰ πληρῶνῃ τὰς θέσεις πληρῶν νῶν 41 μόνον μεταλλικά — διότι ἔχει καὶ τὰ καλὰ του ὁ συναγωνισμὸς ἀλλὰ διὰ τοὺς πελάτας μόνον — πρᾶγμα πρωτοφανές, ὅταν μάλιστα ἡ ἀνέλιξις ἡ κινηματογραφικὴ συνοδεύεται καὶ ὑπὸ ἐναρμονίων ἤχων, διότι μουσικὴ καὶ Κινηματογράφος εἶνε δύο πράγματα ἀναπόσπαστα, ἄλλως ἀδικοῦνται καὶ αἱ ὀρειότητες ταῖαι.

Ἀλλὰ πλὴν τῶν Κινηματογράφων, ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀξ. Διευθύνσις τοῦ Κινηματογράφου "Φ ὦς, θὰ μᾶς παράσῃ συντόμως καὶ εὐάρεστον τινα ἐκπλήξιν διὰ τῆς προσκλήσεως ἀξιολόγου τινὸς θιάσου ὅστις ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς φθινοπωρινῆς περιόδου νὰ παράσῃ ἡμῖν ψυχαγωγίαν τινά, ἀφοῦ ὡς γνωστὸν ἡ πόλις μας δὲν ἔχει καὶ πολλὰς τοιαύτας ἐν ὥρᾳ χειμῶνος. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ ἐλθῇ θιάσος προϋποτίθεται ἡ ὑποστήριξις τοῦ Κοινοῦ, διότι παρήλθε πλέον ἡ μακαρία ἐκεῖνη ἐποχὴ καθ' ἣν αἱ Κυθωνίαι ἐθεωροῦντο ὡς πρὸς τὰ τρόφιμα. Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, ὅ,τι ἀγοράζει τις ἐν ταῦθα δὲν εἶνε διόλου εὐθηγότερον ἀπὸ οἱ ἀνδήποτε ἄλλην μεγαλόπολιν, οἱ δὲ ἠθοποιοὶ ἔχου-

σι καὶ ἐκεῖνοι στόμαρον, εἰμὴ ἀπαιτητικώτερον τῶν κοινῶν θνητῶν ἀφοῦ πολλὰκις ὑποδύονται πρόσωπα βασιλέων καὶ μεγιστάνων, πάντως ὅμως ἐξ ἴσου πρὸς τὸν ἡμέτερον κατεξανιστάμενον διὰ τὴν μὴ ἐν μέτρῳ ἱκανοποίησίν του.

Τὸ προσωπικὸν τῶν Καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τῶν καθ' ἡμᾶς Σχολῶν ὑπέστη ἐφέτος τὰς ἐξῆς μεταλλάξεις. Ἐκ μὲν τοῦ Γυμνασίου ἀπεχώρησαν οἱ Καθηγηταὶ κ. κ. Κ. Μπότσης τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, Δ. Ντιμπαμπῆς τῶν Ἱερῶν, Ν. Εὐθυμιάδης τῶν Γαλλικῶν καὶ Ἀθ. Χατζόπουλος τῶν Ἐμπορικῶν εἰς ἀντικατάστασιν δὲ προσελήφθησαν ἄλλοι ὅρας οἱ κ. κ. Εὐστρ. Καρτσάκλης τῶν τῶν Φυσικῶν καὶ Δ. Βογαζιανὸς τῶν Ἐμπορικῶν ἐν δὲ ταῖς ἀνωτέραις Γυμναστικαῖς τάξεσιν ἡ Α. Π. ὁ Πρωτοσύγκελλος Κυθωνίων κ. Ἀρσένιος ὡς Καθηγητῆς τῶν Ἱερῶν. Τὴν δὲ Δ. Στέλλαν Ἀνδρεάδου διευθύντριαν τοῦ Παρθεναγωγείου Κάτω Παναγίας, ἀντικατέστησε προαγομένη ἡ δὲς Καλλιότη Στεφάνου, τὴν δὲ Δ. Ἐλίβραν Κιουρέλλη ἡ δὲς Ἐλένη Πλωμαρίτου. Αἱ ἐν τῷ Κεντρικῷ Παρθεναγωγείῳ μεταρρυθμίσεις ἄλλης ὥρας δὲν ἔλαβον ὁριστικὸν πέρας.

Ἐκ τῶν δημοδιδασκάλων ἀπεχώρησαν οἱ κ. κ. Θεογ. Ζαφειρέλλης, Νικ. Ἀνδρεάδης, Ἰ. Παπουτῆς, Κ. Λαμπιδῆς καὶ Παν. Σάββας ἀντικατέστησαν δ' αὐτοὺς οἱ κ. κ. Ἀθ. Κοραῆς, Δημ. Κυριακίδης, Δ. Γαλέτης, Πάτρ. Βογιούκας καὶ Σάββας Σάββα.

Καταλήγοντες ἐξαίρομεν τὸ δικαιοτάτον μέτρον εἰς ὃ προέβη ἡ ἀξ. Ἐφορεῖα τῶν Σχολῶν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου Κυθωνίων Κ⁹. Γρηγορίου, αὐξήσασα ἐν γένει τοὺς πενήντος μισθοὺς τῶν δημοδιδασκάλων.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

Πουλὶ κατάμονο ξενιτεμένο
Σὲ δάση τρέχω καὶ ἐρημιαίς
Εἶμαι πανέρημο, δυστυχισμένο,
Σὲ κόσμῳ ἄπονο, χωρὶς καρδιαῖς.

Σ' ὅποιον χαμόκλαδο πάω νὰ καθήσω.
Ἄγγιλα βρίζω, ἀσπλαγγνιά!
Θέλω τὸ πόνο μου νὰ τραγουδήσω,
Μὰ βρίζω ὀλόγουρα τὴν ἀπονιά.

Καὶ κλαίω τ' ἄμοιρο τὴ μοναξιά μου,
Τὴ δυστυχιά μου, τὴν ἀπονιά,
Ποτάμι τρέχουνε τὰ δάκρυά μου
Σ' αὐτὴ τὴν ἀσπλαγγνὴ τὴ ξενιτειά!

Μαρίνος Κουτούβαλης

Σμύρνη

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΕΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΣΧΟΛΗΣ

ΔΑΛΔΑΚΗ

Αθλητικός
ΑΓΩΝΕΣ

ΕΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΩ

Ἐπικαίρως θλιβερόν καθήκον ἐπιτελοῦντες ἀφιερῶμεν τὰς ἄνω δύο εἰκόνας εἰς μνήμην τοῦ **Θεμιστοκλέους Γ. Καλικιάκη**, τοῦ εὐέλπιδος μονογενοῦς νεανίου, ἐφ' οὗ ὁ ἀτυχῆς πατήρ ἐστήριξε πάσας τὰς ἐλπίδας καὶ ὅστις ἐν μιᾷ ἀποφράδι στιγμή ἐπέπρωτο νὰ ἀπολεσθῇ θύμα τῆς εὐγενοῦς δρῆμης τοῦ ὅπως διασώσῃ πνιγόμενον ἀγρότην ἀγνοοῦντα νὰ κολυμβᾷ.

Τὰς λεπτομερείας τοῦ θαλασσίου τούτου δράματος ἐν τῷ Σμυρναϊκῷ κώλπῳ, ἐκτενωῶς ἀνέγραψαν τὰ Σμυρναϊκὰ φύλλα τὸν λήξαντα μῆνα, ἐξωτερικεύσαντα τὴν συγκλίνησιν καὶ τὴν λύπην τῆς Σμυρναϊκῆς κοινωνίας ἐπὶ τῇ δεινῇ ἀπωλείᾳ τοῦ

ἐν τῷ ἄνθει τῆς ἡλικίας φοιτητοῦ τῆς ἰατρικῆς ἐν Γαλλίᾳ **Θεμιστοκλέους** χάρμα τλημόνων γονέων! Καὶ ἦν ὄντως χάρμα οὐ μόνον διὰ τοὺς γεννήτορας, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντα τιμῶντα τὴν γενναιοφύχϊαν ἐν εὐσταθείᾳ σώματι. Παρατηρήσατε τὰς εἰκόνας! Πρῶτος ἐρχεται εἰς τὸ δρόμον ὁ ἀλκιμος παῖς ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τοῦ θεατηρίου!

Καὶ ἡ μὲν μία τῶν εἰκόνων παρουσιάζει ἡμῖν τοὺς μαθητικοὺς ἀγῶνας τῆς εὐφύμως γνωστῆς ἐν Σμύρνῃ Σχολῆς Δαλδάκη, ἡ δ' ἑτέρα ὁμοίως Σχολικοὺς Ἀγῶνας ἐν Παραδείσῳ (Σμύρνης), τῷ πεφημισμένῳ Σμυρναϊκῷ τοπέῳ ἔθνα τελοῦνται καὶ αἱ Ἴπποδρομίαι.

Ὁ δύσμοιρος τοῦ ἀτυχοῦς νέου πατήρ κ. Γεώργιος Καλικιάκης ἐρασιτέχνης φωτογράφος, ἐκ τῶν πρωτευνόντων δὲ φαρμακεμπόρων τῆς Σμύρνης ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἐκδόσεως τοῦ "Αἰολικοῦ Ἀστέρος", ἐσπέυσε πᾶν εὐγενῶς ὅπως ἀποστείλῃ σειρὰν ἐνδιαφερουσῶν φωτογραφιῶν ἐν αἷς καὶ τὰς ἄνω, αἰτίνες ἐπέπρωτο τόσον πενήμιως νὰ σχολιασθῶσιν ὡς ἐκ τοῦ ἐπελθόντος ἀνεπανορθώτου δυστυχήματος.

Εἶθε ὁ Ὑψίστος νὰ ἐνσταλάξῃ βάλαμον παρηγορίας εἰς τὰ τλήμονα στήθη τῶν ἀπαρμυθῆτων γονέων ὡς καὶ λοιπῶν οἰκείων, ἢ δὲ Διεύθυνσις τοῦ "Αἰολικοῦ Ἀστέρος", ἥτις διὰ φιλικωτάτων δεσμιῶν συνδέεται μετὰ τῆς δεινῶν δοκιμασθείστης οἰκογενείας διαδιβάξῃ τὰ θαυτάτα συλλυπητήρια αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀνιχνίστῳ συμφορᾷ.

Η ΡΟΙΑ

ΚΑΙ Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΑΥΤΗΣ

Λόγιος ἐκ Σμύρνης φίλος ἡμῶν μετὰ χάριτος χειρίζομενος τὸν κάλιον εὐηρεστήθῃ ὅπως ἀποστείλῃ ἡμῖν τὰ κατωτέρω ἐπίκαιρα ὕμνον καὶ ἐνδιαφέροντα περὶ τοῦ εὐχόμενου καρποῦ τῆς Ροίας.

Ἡ ῥοιά κοινῇ ΡΟΔΙΟΝ δὲν εἶναι μόνον δροσερός καὶ εὐγευστος καρπὸς ἀλλὰ καὶ κάλλιστον ἀντιπυρετικὸν φάρμακον, ἀποτελεσματικώτατον ἰδίως κατὰ τῆς Εὐλογίας. Ἐννοεῖται ὁμοίως ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις δέον νὰ λαμβάνεται μόνον ὁ ζυμὸς αὐτοῦ.

Φίλος ἡμέτερος εὐρισκόμενος ἐν περιοδείᾳ προσεβλήθη ἐν τινὶ μικρᾷ νήσῳ τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τῆς ἐπικρατοῦ νόσου καὶ ἐθεραπεύθη ταχέως χάρις εἰς τὸν ζυμὸν τῶν ΡΟΔΙΩΝ ὃν τῷ παρῆλλον οἱ φίλοισινοῦντες αὐτόν.

Τὸ ΡΟΔΙΟΝ ἐπιματὸ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, θεωροῦμενον ὡς ἐν τῶν καλλιτέρων συμβόλων τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ἦν δ' ἀπερωμαμένον εἰς τὸν Ἄδωνιν, οὗ ἡ ἑορτὴ τὰ ΑΔΩΝΙΑ ἐθεωροῦτο ὡς ἡ σπουδαιότερα μετὰ τὰ Ἑλευσίνια Μυστήρια ἀλληγορία τῆς Μελλούσης Ζωῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐκτιμῶσα τοὺς ἐπιτυχεῖς συμβολισμοὺς τοῦ ἀρχαίου Ἑλλήν. πνεύματος καὶ θελοῦσα νὰ διατηρῇ ἀκαμίαν τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, παρέλαβεν εἰς τὰ Κόλλυβα ἐκ μὲν τῶν Ἑλευσινίων Μυστηρίων τὸν σίτον, ἐκ δὲ τῶν Ἄδωνίων τὸ ΡΟΔΙΟΝ.

Τὴν αὐτὴν πρὸς τὰ Ἑλευσίνια Μυστήρια ἀλληγορίαν εἶχον καὶ τὰ Ἄδωνια κατὰ τὸν Παλαίφατον (Περὶ θεῶν φύσεως § 85) Ὁ Ἄδωνις συμβολίζει καὶ αὐτὸς τὸν σίτον διὸ καὶ ἐμυθολογήθη ὅτι ἐφορευθῆ ὑπὸ κάπρου οὗ τὸ ὄγγος μετὰ τῶν χαυλιόδόντων τῶν σκαπτόντων τὴν γῆν ἔχει μεγάλην ἀναλογίαν καὶ ὁμοιότητα πρὸς τὸ ἄστρον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ σίτος στείρεται μετὰ τὴν ὄρμασιν τῶν ῥοδίων, ἀναφέρει ὁ μῦθος ὅτι ἔδωκεν ὁ Πλούτων εἰς τὴν ἀπερχομένην Περσεφόνην κόκκους ΡΟΔΙΟΥ ὡς ἐνθύμιον ὅτι ὄφειλεν αὐτὴ νὰ κα-

ταβῆ πάλιν εἰς τὸν Ἄδων, καθὸ ἀποφασισθέντος ὑπὸ τῶν θεῶν νὰ ζῆ ἕξ μῆνας μετὰ τῆς μητροῦς τῆς καὶ ἕξ μῆνας μετ' αὐτοῦ ἦτοι ὅσους μῆνας μένει ὁ σίτος ἐν τῇ γῇ.

Κατ' ἄλλους ὁμοίως ὁ Ἄδωνις συμβολίζει τὸν ἥλιον, ὁ δὲ κάπρος ὁ φονεύσας αὐτὸν δὲν εἶναι εἰμὴ ὁ ἀστερισμὸς τῆς Ἄρκτου καλούμενος παρὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑρμάνθιος κάπρος. Τὸ στρογγύλον ῥόδιον συμβολίζει τὸν οὐράνιον θόλον, οἱ κόκκοι αὐτοῦ τοὺς ἀστέρας, τὰ δὲ ἐν τῇ μέσῃ τοιχώματι τὴν διαίρεσιν τῶν ἀστέρων εἰς τοὺς ἀστερισμούς, οὓς διατρέχει ὁ ἥλιος κατὰ τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ περὶ τὴν γῆν τροχῆν. Τὸ ὄνομα Ἄδωνις σημαίνει κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην "ὁ ἐν Ἄδῃ Ἰανὸς" ἦτοι ὁ χειμερινὸς ἥλιος ὁ διαμέμον περισοτέρας ὥρας ὑπὸ τὴν γῆν.

Ὡς ἀλληγορία τῆς τροχίας τοῦ ἡλίου ὁ Ἄδωνις καὶ τὸ ΡΟΔΙΟΝ συμβολίζουσιν ἐτι προσφρέτερον τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, Ὑπάρχει μεγάλη ἀναλογία μεταξὺ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, τῶν τεσσάρων τοῦ ἡλικιῶν καὶ τῆς διττῆς περὶ τὴν γῆν τροφῆς τοῦ ἡλίου. Ὁ ἥλιος ἀναγεννᾶται ὡς παιδίον μετὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον ἔχει ὅλον τὸ κάλλος τῆς νεότητος κατὰ τὴν πρωΐαν καὶ μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν λαμβάνει ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἀνδρικής ἡλικίας κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ μετὰ τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον καὶ φθάνει ὡς γέροντα τὴν ἐσπέραν καὶ μετὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν. Ἄλλ' ὁ ἥλιος ἀναγεννᾶται πάλιν. Διὰ τὸ λοιπὸν καὶ ὁ ἀνθρώπος νὰ μὴ ἀναζήσῃ ἀροῦ ἢ ζωῆς τοῦ ἀκολουθεῖ τὸν αὐτὸν πρὸς τὸν ἥλιον φυσικὸν νόμον τὸν παριστάμενον διὰ τῆς τετρακτύος τοῦ Πυθαγόρου;

Εἰς τὰ περὶ τῆς Σμύρνης τελετὰ μέθοι σύμφωνα ἐτι μεγαλοπρεπῆς κατ' ἔτος πανήγυρις, λέιψανον, ὡς φαίνεται, τῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀδωνίδος καὶ τῶν ΡΟΔΙΩΝ ἀρχαίων ἑορτῶν καὶ σύμφωνος πρὸς τε τὸν γεωργικὸν καὶ ἀστρονομικὸν αὐτῶν συμβολισμὸν. Εἰς δίσκον τῆς Σμύρνης ἀπόστασιν καὶ συνδεόμενον μετ' αὐτῆς δι' ἀμαξίτης κείται το χαριτόβουτον χωρίον Μπουνάμπασι ἢ ὡς ἐξελληνίσθη (τὰ Περιλύστα) κληθέν οὕτω ἔνεκα τῶν ἀφθόνων καὶ διαγνῶν αὐτοῦ ὕδατων τῶν ποτιζόντων πολυπληθεῖς θελκτικωτάτους κήπου ἐκ ῥοιῶν κυρίως. Κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἑμίου Στανουρὸς συμπίπτουσιν τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν καὶ κατὰ τὸν μῆνα καθ' ὃν ἄρχεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου, συρρεῖ ἐκεῖ πληθος ἐκ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν γειτονικῶν χωριῶν. Εὐθύς δὲ μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἄρχεται πανηγυρικώτατα ἡ γενικὴ συγκομιδὴ τῶν περηνμιμένων ῥοδίων τοῦ χωρίου.

Σμύρνη

Ἀνδρον. Ι. Γερόλυμος

ΣΚΟΡΠΙΑ ΔΟΤΙΑ

Τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας θὰ εἶνε εἰς τὴν πόλιν μας ὁ Αἰ-ΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ.

—Ὅλοι μὲ μεγάλην ἀνυπομονησίαν τὸν ἐπερίμενον.

—Καὶ μὲ τὸ δίκυρον των. εἶνε τὸ πρῶτον τῶν μερῶν μας.

—Πιστεύομεν νὰ εὐχαριστήσῃ ὅλους καὶ τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ περιέχον.

—Τὰ κλισέ μας εἶνε ὅλα ἀνεξαιρέτως πρωτότυπα.

—Ἐπροσπαθήσαμεν μὲ κάθε τρόπον καὶ μὲ θυσίαν μας ἀκόμη νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸ φιλόμουσον Κοινὸν εἰς τὸ ὁποῖον στηρίζομεν ὅλας μας τὰς ἐλπίδας.

—Ἄλλ' ἔὰν εὐρεθῇ καὶ κανεὶς πολὺ δύσκολος, ἅς λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶνε τὸ Α' φυλλάδιον.

—Καὶ κάθε ἀρχὴ δύσκολος, ἰδίως εἰς τὰ μέρη μας, ὅπου δὲν εὐρίσκει τις πρόχειρον ὅ, τι ζητεῖ μὲ ὅσα καὶ ἂν δώσῃ.

—Ἐννοοῦμεν τὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας.

—Ἄλλὰ σιγά, σιγά θὰ φέρομεν καὶ τεχνίτην ἐδῶ.

—Σ' αὐτὸ ὅμως πρέπει νὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ ἡ κυκλοφορία τοῦ Περιοδικοῦ.

—Ἡμεῖς θὰ ἐκλέγωμεν πάντοτε ὕλην ἐκλεκτὴν ἢ ὁποῖα νὰ εὐχαριστῇ ὅλους.

—Ἄλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ ὠφελῇ.

—Εἰς τοὺς ξενιτευμένους μας Κυθωνιάτας θὰ τὸ καταστήσωμεν πολὺ ἀγαπῆτον.

—Θὰ εἶναι ὅταν ἓνα λαχάρικον γράμμα ἀπὸ τὴν γλυκεῖάν των πατρίδα.

—Καὶ ποῶς θ' ἄνε κείνος ὅστις μὲ εὐχαρίστησιν δὲν θὰ δεχθῇ καὶ θὰ διαβάσῃ τὸν "Αἰολικὸν Ἀστέρα,,

—Δὲν πιστεύομεν νὰ εὐρεθῇ Ἀϊβαλιώτης ὅστις νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ.

—Ἄν καὶ κάποιος—εἷς καὶ μόνος—μᾶς ἐπέστρεψε τὴν ἀγγελίαν χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ τὸν φάκελλον!!

—Καὶ μᾶς ἐμήνυσεν ὅτι εἶναι συνδρομητὴς σ' τὸν Ἅγιον Πολυκάριον!

Ὁ Εὐλογημένος πῆρε τὸ Περιοδικὸν μας δευτέρων ἐκδοσιν τοῦ Ἁγ. Πολυκάριου.

—Ὅποιος εὖρη τὸ ὄνομα τοῦ μακαρίου τούτου ἀνθρώπου, θὰ λάβῃ ἐπὶ ἕξ μῆνας τὸν "Αἰολικὸν Ἀστέρα,, δωρεάν.

—Καὶ ἓνας ἄλλος μᾶς ἐπέστρεψε τὴν ἀγγελίαν.

—Εὐθὺς ὅμως ὡς ἔμαθεν ὅτι πρόκειται δι' Ἀϊβαλιώτικον Περιοδικὸ ἦλθεν ἀμέσως καὶ τὴν πῆρε πίσω.

—Εὐγέ του!

—Αἱ ἐξοχαί μας εἶναι τώρα στῆς ὁμορφιάς των, τώρα μάλιστα τὰ πρωτοβρόχια.

—Διότι ἔπεσεν ἡ πολλὴ ζέση. Καὶ τι ζέση!

—Ὁ Αὐγουστος σ' τὰς 11 καὶ 12 μᾶς ἔφησε κυριολετικῶς.

—Διὰ νὰ μᾶς ἀναστατώσῃ μὲ τὸ μελτέμι τῆς 15 Αὐ-

γούστου.

—Ποῦ μὲ τὴν δύναμί του ἐσάρωσε πολλὰ πράγματα ἐκείνην τὴν ἡμέραν!

Αὐτὰ τὰ εὐλογημένα μελτέμια μᾶς δροσιζοῦν, ἀλλὰ πολὺ ἀκριβὰ μᾶς πληρώνουν τὴν δροσιά των.

—Στηρίζομεν σκόνην καὶ μᾶς κἀμουν ἀγνόριστους.

—Ἄλλος μοιάζει μὲ κεφτέδα καὶ ἄλλος μὲ σμαρίδα χονδραλευρομένοι, ἔτοιμοι νὰ ῥιφθοῦν σ' τὸ τηγάνι.

—Φθάνει νὰ ἔκαμαν ἓνα περίπατον ἕως τὸν Ἁγ. Νικόλαον.

—Τὸ ὁρμαντικὸν μας αὐτὸ Μοναστήριον.

—Τὸ γεμάτο ἀπὸ λογιῆς λογιῆς εὐμορφιάς!

—Ἄλλὰ ἡ Μυτιλήνη τὸ καλοκαίρι εἶναι μαγεία!

—Αὐτὸ τουλάχιστον μᾶς ἐφάνερωσεν ἓνα μικρὸ ταξιδάκι περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου.

—Φιλοξενία δὲ πέρα καὶ πέρα ἕως τὴν ἄκρα.

—Τὸ "Ὁρεγὸν,, μᾶς ἀφῆκε χάσκοντας εἰς τὴν ἀκρογυαλιὰ τῆς Μυτιλήνης.

—Ἄς ὄψεται ὁ περιποητικώτατος κ. Μαριγλῆς μὲ τὰς ναυτικὰς του γνώσεις περὶ ἀναχωρήσεως Ἀτμοπλοίων.

—Ἱστορικὴ Ἰλαροτραγικὴ νῦς Σαββάτου 23 Ἰουλίου.

—Ὅρα 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον!

—Εἰς ὅλα τὰ Ξενοδοχεῖα οὐδὲ τρύπα διὰ νὰ κοιμηθῶμεν. —Ἀπελπισία εἰς τὸ κατακόρυφον.

—Εὐτυχῶς σωζόμεθα!

—Κατὰ λεβεντόπαδα ἀπὸ τὸ Πλωμάρι ἐστερήθησαν τὰ κρεβάτιά των διὰ νὰ μᾶς τὰ παραχωρήσουν.

—Ἐπεράσαντες καὶ αὐτὸ τὸ Εὐαγγελικὸν δῆτον "ὁ ἔχων δύο χιτῶνας ἅς δίδῃ τὸν ἓνα εἰς τὸν πλησίον,, — Ἄλλον γὰρ οὐκ εἶχον!

—Ἐθαυμάσαμεν τὸ ὄρασιόν ημεῖς τὴν Κυριακὴν μὲ ὅλην μας τὴν ἄνεσιν.

—Ὁ δημοτικὸς τῶν Κήπος μὲ ὅλον του ἓν γένει τὸ περιβάλλον μᾶς καταμάγευσεν!

—Ἄλλ' ἐκείνη ἡ ἐξοχή των ἢ Βαρεῖα δὲν ἔχει ταίρι.

—Εἶνε μὲν λωοῖδα διαλεχτὴ, ποῦ ἀμφιβάλλομεν ἂν εὐρίσκειται ἄλλοῦ ποτιθὲνα εἰς τὰ μέρη μας.

—Δροσιά, πρασινάδα καὶ ὁμορφιά ὅπου καὶ ἂν κινάξῃς!

—Κόσμος τὸ βραδυνὸν μὲ τὸ φεγγαράκι πάρα πολὺς. —Καὶ τί κόσμος!

—Κυρίαι καὶ δεσποινίδες μὲ φορεσιάς ἐλκυστικωτάτας ἀλλὰ καὶ ἀριστοκρατικωτάτας.

—Σὴν Μυτιλήνην ξέφυρον καὶ ἔντυνονται.

—Ἄλλὰ ξεύρουν καὶ ξοδεύουν!

—Ὅστε οὐ . . . πάσης πλεῖν εἰς Κόρινθον!

—Αὐτὰς ἢ εὐμορφιάς ποῦ σὰν Νεραΐδες σ' τοῦ φεγγαριοῦ τὴν λάμψιν πηγαينوέχονται, ξελιγώνουν ἓνα φίλον μουστὶς ποῖα δὲν κρατιέται καὶ μου φωνάζει — Μὰ γιὰ δὲς καϊμένε χάρι!

—Ε! φάτε μάτια ψάρι! — Τοῦ λέγω καὶ ἐγὼ ἐκδικουίμενος.

ΚΟΥΝΟΥΠΙ

Ἐπεύθυνος Χαρ. Γ. Βαφειάδης

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Ε. ΣΠΥΡΕΛΗ

Τὸ πλουσιώτερον τῶν ἐν τῇ πόλει μας εἰς ποικί-
λιαν εἰδῶν ΚΑΤΑΣΤΙΧΩΝ, ΧΑΡΤΙΚΩΝ, ΦΑ-
ΚΕΛΛΩΝ καὶ ἀπάντων τῶν λοιπῶν χρειωδῶν διὰ
ΓΡΑΦΕΙΑ καὶ ΣΧΟΛΕΙΑ.

Με εἰδικότητα ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ εἰδῶν, ΜΟΥ-
ΣΑΜΑΔΩΝ δι' ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΙΣ διὰ ΤΡΑΠΕ-
ΖΟΜΑΝΔΗΛΑ καὶ λοιπῶν καὶ ΜΕ ΧΙΛΙΑ ΔΥΟ
ἄλλα εἶδη.

Τιμαὶ ὠρισμέναι ἐκτὸς Συναγωνισμοῦ.

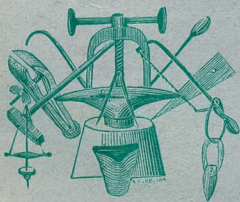
ΜΕΓΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ „ΑΙ ΚΥΔΩΝΙΑΙ“

ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΟΥΡΑ

ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ - [ΚΤΗΜΑ ΓΕΩΡΓΑΛΑ]

Τὸ ἀρχαιότερον καὶ πασίγνωστον διὰ τὴν τι-
μιότητα καθαριότητα καὶ περιποίηση ὡς καὶ διὰ
τὰ εὐάερα δωμάτια του.

ΦΑΝΟΠΟΙΕΙΟΝ & ΜΑΡΚΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡ. Α ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

Κατασκευάζονται μάρκες παντός εἴ-
δους μετὰ διαφόρων καλλιτεχνικῶν σημά-
των, καὶ χαρακτήρων Κατα-
σκευὴ στερνῶν, φίλτρων, μπάνιων, φα-
νῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν σχεδίων.
Ἐπισκευάζονται παντός εἴδους φῶτα,
ΛΟΥΣ, ΜΠΛΑΝΣΑΡ, ΡΑΔΙΟΥΜ,
ΓΑΖΟΛΙΝΗΣ Κ. Α. Π.

ΚΑΛΑΤΕΧΝΙΚΟΝ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΜΜ. ΧΑΤΖΕΛΗ
ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ

ΟΛΟΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΑΚΡΙΒΟΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ

ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ

Ἐργασία ἡγρυμμένη ἐπὶ χάρτου πλατινοτυπίας.
Φωτογραφίαι ἀπὸ μικροσκοπικῶν μέχρι τελείου φυσικοῦ
μεγέθους

Τιμαὶ συμφέρουσαι δι' ὅλους